

KONINKLIJK LEVEN

Cursus voor jeugdgroepen over leven in het koninkrijk

- HANDLEIDING VOOR DE CURSUSLEIDER -

Deze cursus wordt uitgegeven door:

Stichting Nederlands Gereformeerd Jeugdwerk (NGJ)

Oude Apeldoornseweg 41

7333 NR Apeldoorn

www.ngkjeugdwerk.nl

andre.ngj@ngk.nl

Auteur: Oscar Overmars

© Stichting Nederlands Gereformeerd Jeugdwerk

Versie 20 juni 2013

Inhoud

Het doel van de cursus	blz. 01
Voor wie is deze cursus	blz. 01
De opzet van de cursus	blz. 01
Aanwijzingen voor de cursusleider	blz. 02
<i>Volg je eigen programma</i>	blz. 02
<i>Groepjes</i>	blz. 02
<i>Vorbereiding</i>	blz. 02
<i>Social media</i>	blz. 03
De leerdoelen	blz. 03
Bijeenkomst 1 – Jij en God	blz. 04
Bijeenkomst 2 – Jij en je (Gods) gemeente	blz. 12
Bijeenkomst 3 – Jij en je mogelijkheden	blz. 20
Bijeenkomst 4 – Jij en de praktijk	blz. 28
Bijeenkomst 5 – Jij en de toekomst	blz. 30

Inleiding

Het doel van de cursus

Het doel van de cursus *Koninklijk Leven* is om jongeren bewust te maken van wie zij zijn en welke rol zij (mogen) spelen in Gods Plan en Gods Koninkrijk en hen te stimuleren tot een koninkrijksleven.

De Bijbel maakt ons steeds weer duidelijk dat geloven niet alleen te maken heeft met of je straks in de hemel komt, maar juist alles met je leven hier en nu. We hopen dat de jongeren dat gaan ontdekken en ervaren, en er ook naar gaan leven. Natuurlijk bereik je dit niet met één beperkte cursus. Maar de cursus kan wel een belangrijke stap (bewustwording) in dit proces zijn.

Voor wie is deze cursus

De cursus is bedoeld voor jongeren van circa 16-23 jaar die zijn opgegroeid in de kerk. Het NGJ richt zich daarbij op kerkelijke groepen vanuit de Nederlands Gereformeerde Kerken, zoals jeugdverenigingen of catechesegroepen.

De cursus kan worden geleid door een of meer jongeren zelf of door een jeugdleider, mentor of catecheet. Je kunt hem ook laten geven door van één van onze adviseurs. Als je zelf met het materiaal aan de slag wilt en je hebt vragen, neem dan even contact op met het NGJ, dan helpen we je op weg.

De opzet van de cursus

De cursus bestaat uit vijf bijeenkomsten, waarvan de vierde bijeenkomst een actie in de praktijk is. Tussendoor zijn er zelfstudie- en praktijkopdrachten. Voor een goed leereffect raden we aan om tussen de bijeenkomsten 1 à 2 weken aan te houden. Dan blijft de periode ook voor iedereen overzienbaar. De gewone bijeenkomsten duren circa 2 uur. Denk voor de actie in de praktijk aan een dagdeel of een dag, afhankelijk van waar de groep zelf voor kiest.

bijeenkomst 1 *Jij en God* – hoe verhoudt jouw verhaal zich tot Gods verhaal. Wat is eigenlijk Gods verhaal?

bijeenkomst 2 *Jij en je (Gods) gemeente* – wat is de rol van Gods gemeente en wat is jouw plaats daarin?

Bijeenkomst 3 *Jij en je mogelijkheden* – wat is je context en wat zijn je kwaliteiten?

Bijeenkomst 4 *Jij en de praktijk* – leren door te doen en te ervaren

Bijeenkomst 5 *Jij en de toekomst* – wat heb je geleerd en ervaren en hoe ga je nu verder?

Om een koninklijke levensstijl te ontdekken en te 'proeven' is het belangrijk dat de deelnemers het geleerde ook gewoon gaan *doen* in hun eigen leven. In de groep wordt meteen een begin gemaakt met oefenen door het met elkaar delen van verhalen en dromen, bijbelstudie, bidden en actief zijn. Tussen de bijeenkomsten in worden zelfstudie- en praktijkopdrachten gegeven om zich te verdiepen, uit te proberen en te ervaren wat bij de deelnemer past en wat niet.

Net als je eigen leven vaak een ontdekkingstocht is, willen we deze cursus ook een ontdekkingsreis laten zijn. Daarbij vertellen we niet wat iemand moet geloven, maar helpen we de deelnemers juist om van en met elkaar te ontdekken wat het evangelie in hun leven betekent. We reiken stukjes informatie aan die prikkelen om over na te denken.

De cursus werkt toe naar een (hernieuwde) keuze of commitment. De cursus doet daarvoor een beroep op het niveau van hoofd (denken, redeneren), hart (gevoel, beleving, ervaring) en handen (doen, in praktijk brengen). Dat gaat dus de vrijblijvendheid voorbij. Tegelijk kan een innerlijke motivatie niet worden afgedwongen. Het vraagt van de cursusleider fijngevoeligheid om een goede balans te bewaren met ieders persoonlijke vrijheid.

Aanwijzingen voor de cursusleider

Volg je eigen programma

Het programma biedt een kant-en-klare cursus met per bijeenkomst verschillende variaties. Zo kun je de ontdekkingstocht laten aansluiten bij jouw groep. Voel je vrij om alles naar eigen inzicht aan te passen. Het programma is vrij intensief. Je kunt ervoor kiezen om er meer bijeenkomsten aan te wijden en meer tijd te nemen voor de verschillende onderdelen. Je kunt ook je eigen programma samenstellen met gebruikmaking van onderdelen van de cursus. We raden je aan om in ieder geval aan het begin van een bijeenkomst een verkenning te doen. Niet alleen verkennen de deelnemers dan het onderwerp, ook worden ze zich bewuster van hun eigen beginsituatie. Dat maakt het voor hen makkelijker om tijdens de les nieuwe informatie of ervaringen te verwerken en een eigen mening te vormen.

In de meeste gevallen is het nodig om eerst even kort de bedoeling van de werkvorm uit te leggen. In sommige gevallen is het beter dat de deelnemers juist stap voor stap meegenomen worden. Als in kleine groepjes wordt gewerkt, zorg dan dat zij de opdrachten en vragen op papier meekrijgen (in beginsel voor elke deelnemer een exemplaar). Daarvoor kun je gebruik maken van de downloads.

Groepjes

Verdeel bij het eerste onderdeel waar dat nodig is de deelnemers in groepjes en laat die groepjes die hele bijeenkomst samen optrekken. Dat geeft rust en duidelijkheid en werkt vlotter. Het bevordert bovendien de veiligheid om met elkaar te delen. Als de ruimte er zich voor leent, laat de groepjes zich dan verspreiden over één grotere ruimte. Dan kun je ze weer gemakkelijk samenroepen voor het volgende onderdeel. Zorg er anders voor dat elk groepje een tijdbewaker heeft. Maak dit eventueel humoristisch door gebruik van kookwekkers, etc.

Vorbereiding

De cursus is vrij intensief en verloopt in een hoog tempo. Daarbij wordt gebruik gemaakt van interactieve werkvormen. Dit vraagt van jou als cursusleider een goede inhoudelijke en praktische voorbereiding. We raden aan om gebruik te maken van twee cursusleiders die elkaar kunnen afwisselen, ondersteunen en de taken verdelen. Is die mogelijkheid er niet, geef dan actief ondersteunende taken aan deelnemers (o.a. doorklikken bij presentaties, filmpjes starten, de tijd bewaken. Resultaten opschrijven op flap-over etc.).

Voorafgaand aan elke bijeenkomst moeten uitdeelbladen worden gekopieerd (downloads). Soms moeten spullen worden aangeschaft of geregeld. Zorg dat je voor de les alle spullen goed klaarlegt, vellen ophangt etc. zodat je vlot kunt werken. Sluit voordat de les begint je laptop aan aan de TV of beamer en kijk even of het werkt. Het komt erg rommelig en storend over als dat nog tijdens de les moet gebeuren. Zorg dat je de filmpjes vooraf beschikbaar hebt in een format die ook kan worden gebruikt bij deze apparatuur (bijvoorbeeld MP4).

Social media

De cursus is qua opzet 'old school'. Voor een meer eigentijdse opzet, raden we aan om een social media groep aan te maken om tussen de bijeenkomsten door ervaringen van de thuisopdrachten te delen, vragen te stellen, elkaar te motiveren etc. Denk aan een Facebook groep of een What's App? groep. Sommige thuisopdrachten zijn ook gericht op social media.

De leerdoelen

Door de cursus heen wordt aan de onderstaande leerdoelen gewerkt. Sommige leerdoelen komen daarbij meerdere keren terug. Dit betekent dat het leerdoel niet aan het eind van een enkele bijeenkomst bereikt hoeft te zijn, maar dat er in die bijeenkomst aan wordt gewerkt. Elke bijeenkomst kent daarnaast nog enkele (tussen)doelen, die niet in dit rijtje zijn opgenomen. De leerdoelen zijn een beetje ambitieus gesteld. Als ze aan het eind van de cursus niet zijn bereikt, betekent dit niet automatisch dat de cursus mislukt is. Iedere deelnemer is een uniek persoon met een eigen verhaal en een eigen ontwikkeling. Daar mogen we ontspannen mee omgaan. Waar de cursus ophoudt, gaat God door. Wel kunnen de leerdoelen houvast geven voor de cursusleider. Het maakt duidelijker waarom gekozen is voor deze opbouw en werkvormen.

Aan het eind van de cursus:

Hoofd

- 1) hebben de jongeren een basiskennis van het Plan van God (Missio Dei) met de wereld en met hun leven;
- 2) weten de jongeren dat hun identiteit en de bedoeling van hun leven door dat Plan worden bepaald;
- 3) weten de jongeren dat hen gevraagd wordt om, samen met andere gelovigen, een Koninkrijksleven te leiden en hebben zij een beginnend inzicht in wat dat inhoudt;
- 4) weten de jongeren dat getuige zijn te maken heeft met levensstijl en veel breder is dan evangelisatie;
- 5) hebben de jongeren inzicht gekregen in hun talenten en mogelijkheden om die in te zetten in het Koninkrijk;

Hart

- 1) zijn de jongeren zich bewust van hun belemmeringen en weerstanden;
- 2) ervaren de jongeren een begin van hun identiteit en bedoeling in Christus;
- 3) verlangen de jongeren om een Koninkrijksleven te leiden en getuige te zijn door hun levensstijl;
- 4) verlangen de jongeren om hun plaats in het Koninkrijk te ontdekken;
- 5) verlangen de jongeren om vorm te geven aan een gemeenschap van gelovigen;

Handen

- 1) kiezen de jongeren voor een Koninkrijksleven van aanbidding, gebed, liefhebben, gemeenschap en getuigen (leven met de intentie van het evangelie);
- 2) kiezen de jongeren ervoor om getuigend te leven;
- 3) oefenen de jongeren met een Koninkrijksleven met de jeugdvereniging;
- 4) oefenen de jongeren zich in liefhebben en getuigen in de praktijk van hun netwerk;
- 5) bekwamen de jongeren zich met vervolg(cursus)aanbod.

Bijeenkomst 1. Jij en God

De eerste bijeenkomst verkennen we het verhaal van de deelnemer en het Grote Verhaal van God. Wanneer en hoe heb jij God ervaren in jouw leven? Hoe past Gods Verhaal in jouw verhaal? Of moeten we zeggen: Hoe past jouw verhaal in Gods Verhaal? Wat is Gods Verhaal eigenlijk?

TIP: Lees voordat je begint met de voorbereiding eerst de 'aanwijzingen voor de cursusleider' in de inleiding.

Leerdoelen

Hoofd:

- de jongeren hebben een basiskennis van het Plan van God (Missio Dei) met de wereld en met hun leven;
- de jongeren weten dat hun identiteit en de bedoeling van hun leven door dat Plan worden bepaald;

Hart:

- tussendoel: de jongeren zijn zich er bewuster van geworden hoe Gods Verhaal en hun eigen verhaal samenhangen;
- de jongeren ervaren (een begin van) hun identiteit en bedoeling in Christus;

Handen:

- tussendoel: de jongeren hebben al (ongemerkt) geoefend met het geven van hun getuigenis;
- tussendoel: de jongeren hebben geoefend met bidden voor het duidelijk worden van Gods Plan in hun leven.

Programma

Tussen [vierkante haken] is extra. Je kunt het ook weglaten.

/ betekent: na deze schuine streep volgt informatie over de voorgestelde variatie

Activiteit	Mogelijke variatie	tijd	nodig
Welkom: Korte uitleg van de hele cursus en van deze bijeenkomst		05 min	[Powerpoint of prezi]
[Filmpje <i>Every life has a story</i>]		03 min	Laptop, beeldscherm
Verkenning: <i>Intro beeldtaal</i> Werkvorm: verhaal vertellen aan de hand van voorwerpen of plaatjes (associatief)	Verkenning: <i>Levenslijn</i> Werkvorm: levenslijn tekenen en vervolgens levensverhaal delen met ondersteunende vragen	25 min	Voorwerpen, plaatjes, vragen / A4's met tijdlijn, pennen, uitdeelblad (bijlage 1)
Informatie: <i>het Grote Verhaal van God</i> Werkvorm: vertellen of voorlezen [+ actieve luisteroefening]		10 min	[powerpoint of prezi], uitdeelblad (bijlage 2)
[filmpje: <i>Who am I ?</i>]	[filmpje: <i>Life with God</i>] [zing een passend lied]	02 min	Laptop, beeldscherm /muzikale begeleiding
Verwerking: <i>Hoe hangen jouw verhaal en Gods Verhaal samen?</i> Werkvorm: wandel wissel uit	Werkvorm: in kleine groepjes van 3 personen bespreken	15 min	Vragen en duidelijke instructie op papier voor elke deelnemer
Filmpje: <i>The thread</i>		05 min	Laptop, beeldscherm
Bijbelstudie: <i>Efeziërs 1:3-14</i> Werkvorm: kleine groepjes		25 min	uitdeelblad (bijlage 2)
Gebod: <i>Bidden voor het duidelijk worden van Gods Plan in hun leven en hun leven in Gods Plan</i> Werkvorm: kringgebed in kleine groepjes	Werkvorm: briefjes naar het kruis.	10 min	/kleine papiertjes en pennen, 'offerschaal'.

Afronding: • Commitment: kleine keuze maken Werkvorm: afmaak zin • [lied] • Opdrachten voor thuis	• Rondje delen. Werkvorm: geleid kringgesprek in de grote groep. / Werkvorm: 30 seconden • Opdrachten voor thuis meegeven • [lied]	15 min	Uitdeelblad (bijlage 2); uitdeelblad thuisopdrachten (bijlage 3); [laptop en beeldscherm of muzikanten]
---	--	--------	---

Uitwerking

Welkom:

05 min

- Doel van de cursus:
bewust worden wie je bent voor God en welke rol jij mag spelen in Gods Plan en Gods Koninkrijk en je stimuleren tot een koninkrijksleven. Dat is een leven zoals God dat bedoeld heeft, in relatie met Hem.
- Opzet van de cursus:
 - vijf bijeenkomsten, waarvan de vierde bijeenkomst een actie in de praktijk is
 - thuisopdrachten
 - interactieve lessen met verschillende werkvormen
 - samen op ontdekkingsreis
 - ervaren door te doen -> begin maken met te doen
 - tussendoor contact via social media
- Hoe is de cursus opgebouwd:
 - bijeenkomst 1 *Jij en God* – hoe verhoudt jouw verhaal zich tot Gods verhaal. Wat is eigenlijk Gods verhaal?
 - bijeenkomst 2 *Jij en je (Gods) gemeente* – wat is de rol van Gods gemeente en wat is jouw plaats daarin?
 - Bijeenkomst 3 *Jij en je mogelijkheden* – wat is je context en wat zijn je kwaliteiten?
 - Bijeenkomst 4 *Jij en de praktijk* – leren door te doen en te ervaren
 - Bijeenkomst 5 *Jij en de toekomst* – wat heb je geleerd en ervaren en hoe ga je nu verder?

Reserveer vast [bepaalde dag] in je agenda, want dan gaan we met elkaar oefenen in de praktijk. Zorg vast dat je vrij vraagt van je (bij)baan.

- Uitgangspunten om het beste uit deze cursus te halen:
 - Jij bent zelf verantwoordelijk voor jouw geestelijke en persoonlijke ontwikkeling
 - Jij bent mede verantwoordelijk voor het programma, let op tijdbewaking
 - We zijn allemaal leerlingen -> met en van elkaar leren
 - Iedereen doet ertoe -> respect, luisteren naar elkaar
 - Iedereen doet ertoe -> meedoen, ook jouw gedachte is het waard om te worden gehoord
 - De cursus daagt je uit -> stap uit je comfort zone maar bewaak wel je eigen grenzen
 - Alles wat in vertrouwen wordt gedeeld blijft in deze groep!
 - Thuisopdrachten zijn niet verplicht, maar worden wel sterk aangeraden om de bijbelse basis beter te laten landen, en om er alvast echt stappen in te zetten en te gaan ervaren hoe het is.

[Filmpje: *Every life has a story* (Engels, maar Nederlands ondertiteld)]

03 min

Grote groep. Dit filmpje introduceert de verkenning. Iedereen heeft een verhaal. De deelnemers dus ook. Bovendien prikkelt het om aandacht te hebben voor elkaars verhaal.

http://www.youtube.com/watch?v=XlgANUIXIW0&feature=player_embedded (2:47)

Verkenning: beeldtaal

25 min

Kleine Werkvorm: 'levensverhaal vertellen aan de hand van voorwerpen of plaatjes' (associatief)

Vorbereiding: Zorg dat je voor de bijeenkomst een tafel hebt klaargezet met daarop allerlei voorwerpen en plaatjes. Voor de plaatjes kun je gebruik maken van het spel *Kaarten op tafel*. Denk bij voorwerpen aan kruisen, bijbels, liedboeken, pennen, spiegels, een make up doosje, een hamer, een figuurzaag, stenen, kaarsen, lucifers, zaklampen, werkhandschoenen, stoffer en blik, een doosje, een touw, een rugzak, pleisters, zaaigoed of stekjes, een blinddoek, naald en draad, een calculator, wijn, boeken, scherven, elastiekjes, een weegschaal, schoonmaakmiddel. Wees creatief. Zorg dat je circa 5 keer zoveel voorwerpen en plaatjes hebt als er deelnemers zijn. Er moet iets te kiezen zijn. Voorwerpen en plaatjes mogen best meerdere keren voorkomen.

Geef eerst in de grote groep onderstaande opdracht (met misschien een paar voorbeeldvragen). Verdeel de deelnemers in groepjes van circa 3 personen. De deelnemers gaan per groepje (of 2 groepjes tegelijk) naar de tafel, zoeken drie voorwerpen of plaatjes uit, pakken een uitdeelblad (bijlage 1) en pen en gaan dan meteen uit elkaar in de groepjes. Vertel tot hoe laat ze daarvoor krijgen en dat ze daarna worden terugverwacht in de grote groep.

Opdracht: Beschrijf aan de hand van drie voorwerpen/ foto's jouw verhaal met Jezus (God).

Het is de bedoeling om actief naar elkaar te luisteren. De anderen mogen doorvragen, maar niet over hun eigen verhaal beginnen. Vragen die hierbij kunnen helpen:

- *Wanneer is je verhaal met Jezus (God) begonnen?*
- *Wat heb je van Hem gezien?*
- *Op welke manier ben je door Hem geraakt?*
- *Wat zijn momenten die je nooit meer vergeet?*
- *Op welke momenten heb je Jezus (God) heel dichtbij ervaren? Kun je daar woorden aan geven?*
- *Zijn er momenten in je leven geweest waarin je niets van Jezus (God) hebt gemerkt?*
- *Zijn er momenten waarop je geloof is veranderd? Hoe dan?*
- *Kun je enkele (kern)teksten uit de bijbel noemen die je veel hebben gedaan?*
- *Wat zou je graag anders willen aan je verhaal met Jezus?*
- *Hoe zou je je verhaal met Jezus het liefste zien?*

VARIATIE. Verkenning: Levenslijn

25 min

Werkvorm: 'levenslijn tekenen en vervolgens levensverhaal delen met ondersteunende vragen'.

Vorbereiding: Maak tevoren per deelnemer een 'liggend' A4 met daarop een 'tijdlijn', met daarop aangegeven jaarstreepjes en deel die uit. Deze opdracht gaat het beste als jij de deelnemers stap voor stap een opdracht geeft en die dan laat uitvoeren. Laat eventueel een voorbeeld zien op het whiteboard of via powerpoint. Laat de deelnemers tegelijk in de grote groep hun levenslijn invullen. Wees na elke vraag even stil om de gelegenheid te geven het antwoord op te schrijven. Laat de deelnemers daarna in groepjes hun levenslijn bespreken. Stap 1 en 2 vragen samen circa 10 tot 12 minuten. De resterende tijd is voor stap 3.

Omdat bij deze variatie meer tijd wordt besteed aan het invullen van de eigen levenslijn, blijft er minder tijd over voor het delen en elkaar bevragen. Je kunt er daarom voor kiezen om tweetallen te maken.

Stap 1

Opdracht: Maak van de tijdbalk een levenslijn vanaf je geboorte tot nu toe. Geef aan waar in je leven hoogte- en dieptepunten waren. Denk aan een behaald diploma, je verkering, die supervakantie, maar ook die periode dat jij zo gepest werd, dat jij of iemand in je omgeving zo ziek was, dat je oma doodging of je ouders gingen scheiden. Je hoeft geen hele verhalen op te schrijven, een paar kernwoorden is voldoende.

Stap 2

Vul op je tijdbalk in met kernwoorden of tekentjes:

- *Wanneer is je verhaal met Jezus (God) begonnen?*
- *Op welke momenten heb je Jezus (God) heel dichtbij ervaren? Kun je daar woorden aan geven? Gebruik eventueel een tekening zoals een hartje.*
- *Wat heb je van Hem gezien?*
- *Op welke manier ben je door Hem geraakt?*
- *Zijn er momenten in je leven geweest waarin je niets van Jezus (God) hebt gemerkt? Hoe was dat?*
- *Wat zijn momenten die je nooit meer vergeet?*
- *Zijn er momenten waarop je geloof is veranderd? Hoe dan?*

Stap 3

Laat de deelnemers in groepjes van 2 of 3 personen uiteen gaan en aan elkaar hun levensverhaal met God vertellen. De vragen (bijlage 1) zijn hulpmiddel voor gesprek. Het is de bedoeling om actief naar elkaar te luisteren. De anderen mogen doorvragen, maar niet over hun eigen verhaal beginnen. Vertel tot hoe laat ze daarvoor krijgen en dat ze daarna weer worden terugverwacht in de grote groep.

Informatie: het Grote Verhaal van God

10 min

Grote groep. Maak van de informatie je eigen verhaal (met powerpoint of prezi) of lees het voor. Je kunt de tekst ook uitdelen, zodat de deelnemers mee kunnen lezen (bijlage 2). Als mensen iets horen en zien, onthouden ze meer dan als ze iets alleen horen. Om actief luisteren te bevorderen, kun je de opdracht meegeven om tijdens het verhaal voor zichzelf een vraagteken te zetten bij iets wat ze niet begrijpen, een uitroepteken bij iets wat ze belangrijk vinden, een X bij waar ze het niet mee eens zijn en een smiley waar ze blij van worden (of verzin hier zelf variaties op). In dat geval moet je wel iets rustiger vertellen, om de tijd te geven hun aantekeningen te maken. Leg uit dat er in de thuisopdrachten op wordt teruggekomen.

- Niet alleen jij hebt een verhaal, ook God heeft een verhaal. Dat verhaal loopt van de schepping in Genesis (of eigenlijk nog daarvoor) tot aan de nieuwe hemel en de nieuwe aarde in Openbaring (en zelfs nog daarna).
- We kunnen nooit alles weten of begrijpen, maar God openbaart in zijn Woord, de Bijbel, Wie Hij is en wat zijn bedoeling is. De Bijbel bestaat uit 66 boeken, maar eigenlijk is het één verhaal.
- Het grote Verhaal van God wordt ook wel *Missio Dei* genoemd: Gods missie.
- Gods missie is een nieuwe hemel en een nieuwe aarde te maken, waar liefde heerst en waar vrede en gerechtigheid woont. Een aarde waar God de Zoon heerst als koning.
- Dat koninkrijk van Jezus is met Jezus' komst naar de aarde al begonnen en zal met Zijn terugkomst volledig werkelijkheid worden. Op dit moment, tussen komst en wederkomst, is Jezus op een bepaalde manier dus al Koning.
- Waar de Koning is, daar is het koninkrijk. Als je Jezus volgt, woont Hij met zijn Geest in jou. Dat belooft de Bijbel. Als Jezus in je woont, is het koninkrijk dus ook al in jou begonnen. Zelfs al merk je daar niet altijd iets van.
- Jouw identiteit is dus hier en nu dat je burger van het koninkrijk van Jezus bent.
- Gods Plan is altijd geweest om bij zijn missie mensen in te schakelen. Eerst het volk Israël, later de gelovigen uit de volken: de christenen.
- Die Missie van God is missie in de zin van *doel* en in de zin van *zending*. Het doel is zoveel mogelijk mensen te redden en bijeen te brengen in het Koninkrijk van Jezus. En net zoals de Zoon daarvoor door de Vader naar de wereld is gezonden, zendt de Zoon ook ons naar de wereld. Het gaat in het geloof niet om een 'ticket to heaven'; God wil ons hier en nu inzetten.

- Voor God doe jij ertoe: Hij wil je redden én Hij wil je gebruiken voor Zijn Plan.
- God heeft een fantastische bedoeling met jouw leven: een koninkrijksleven leiden, in relatie met Hem. Dat zal helemaal compleet worden als Christus terugkomt, maar het is de bedoeling dat we er hier en nu al mee beginnen. In al onze beperktheid, maar wel samen God.
- Het koninkrijksleven is een leven van aanbidding, gebed, gehoorzaamheid, liefhebben, gemeenschap en getuigen. Het is een levensstijl, die alle gebieden van je leven bestrijkt.
- Jouw identiteit en de bedoeling met jouw leven worden dus bepaald door het Plan van God.
- De vraag is dus niet: *Hoe past God in mijn verhaal?* , maar *Hoe pas ik in Gods Verhaal?*

[Filmpje: *Who am I ?*]

02 min

Dit filmpje maakt een brug van jouw verhaal naar Gods Verhaal via je kijk op jezelf: wie ben ik? En waardoor of door wie wordt mijn identiteit bepaald?

<http://vimeo.com/47866881> (1:31)

[VARIATIE. Filmpje: *Life with God*]

02 min

Dit filmpje legt uit dat Jezus is gekomen om ons het leven te geven waarvoor we vanaf het begin zijn bedoeld, in relatie met God. Het daagt uit daar 'ja' tegen te zeggen'.

<http://www.youtube.com/watch?NR=1&v=-9hRH5MA8eQ&feature=fvwp> (1:29)

[VARIATIE. Lied zingen]

03 min

Door het zingen van een lied kan de informatie op een andere manier 'binnenkomen' en worden verwerkt. Met het biddend zingen kan een eerste (gezamenlijk) antwoord worden gegeven op die informatie. Voorbeelden van liederen tref je aan onderaan de informatie van deze bijeenkomst.

Verwerking: *Hoe hangen jouw verhaal en Gods Verhaal samen?*

15 min

Grote groep. Werkvorm: 'wandel-wissel uit'.

Geef eerst een duidelijke instructie. Iedereen wandelt door de ruimte door elkaar heen. Op een gegeven moment zegt de cursusleider "sta stil" (of je gebruikt een fluitje). Dan vormen de deelnemers tweetallen met degene die het dichtst bij hen staat. De leider stelt een vraag. De deelnemers denken over de vraag na en wisselen de antwoorden met elkaar uit. Vervolgens gaat de groep weer wandelen, tot je weer "sta stil" roept en een volgende vraag dropt. Je mag dan niet weer met dezelfde partner een tweetal vormen.

Waarschijnlijk heb je niet genoeg tijd voor alle vragen. Neem dan in ieder geval de tweede en derde vraag. Kies van de andere vragen enkele uit die het beste bij je groep passen.

Vragen:

- *Wat van de informatie is nieuw voor je?*
- *Wat spreekt je in dit verhaal het meeste aan? Waarom?*
- *Waar heb je de meeste moeite mee? Waarom?*
- *Wat heeft jouw identiteit met Jezus (God) te maken?*
- *Is Jezus koning in jouw leven? Wat doet die vraag met je?*
- *In hoeverre leid jij een koninkrijksleven?*

VARIATIE. Verwerking: *Hoe hangen jouw verhaal en Gods Verhaal samen?*

15 min

Werkvorm: groepsgesprek in kleine groepjes

Ga uiteen in dezelfde kleine groepjes als hiervoor en bespreek bovenstaande vragen. Heb je voor de verkenning tweetallen gevormd, voeg dan nu twee tweetallen bij elkaar. Maak duidelijk tot hoe laat de groepjes de tijd hebben.

Als je kiest voor deze variatie, overweeg dan om het filmpje *The Thread* te laten zien als de groepjes weer bij elkaar komen (na de bijbelstudie of na het gebed). Geef dan duidelijke instructie dat de groepjes achter elkaar de verschillende programmaonderdelen volgen.

Filmpje: The thread

05 min

Dit filmpje herhaalt op een originele manier de informatie met een nadruk op de liefde. Het legt 'de bal' daarna bij jou zelf neer. Pak jij de uitdaging op?

<http://www.youtube.com/watch?v=o5qdXWnvynE> (2:53)

Bijbelstudie: Efeziërs 1:3-14

25 min

Groepsgesprek in kleine groepjes. Voeg eventueel twee groepjes van de verkenning bij elkaar. Geef de vragen (bijlage 2) mee voor elke deelnemer.

- Wat wordt er gezegd?
 - Zegt het iets over Gods bedoeling of Plan?
 - Staan er bepaalde beloften in?
 - Wat zegt het over God de Vader, Jezus of de Heilige Geest?
 - Wat zegt het over jouw identiteit en de bedoeling van jouw leven?
- Wat heeft de tekst te maken met ons onderwerp?
- Over welke periode(n) in de geschiedenis (tijdlijn) gaat dit gedeelte?
- De tekst spreekt veel in de voltooid tijd: God *hééft* uitgekozen, wij zijn verlost, etc. Wat betekent dat voor jou?
- Heeft Paulus het hier ook tegen jou? Ben jij ook een 'ons'?
- Wat doet de tekst met je?
- Wat kun je ermee?

Gebed:

10 min

Bidden voor het duidelijk worden van Gods Plan in het leven van de deelnemers en hun leven in Gods Plan.

Kleine groep. Gebedsvorm: 'kringgebed'

VARIATIE. Gebed

10 min

Bidden voor het duidelijk worden van Gods Plan in het leven van de deelnemers en hun leven in Gods Plan.

Gebedsvorm: 'briefjes naar het kruis'

Grote groep. Gebedsvorm: 'briefjes naar het kruis'.

Voorbereiding: Leg een mooie 'offerschaal' klaar bij een kruis.

De deelnemers schrijven in stilte hun persoonlijke gebed op briefjes en leggen die in de schaal bij een kruis. De briefjes worden daarna ongezien weggegooid. Leg wel tevoren goed uit wat de bedoeling is en wat er met de briefjes gebeurt. Laat eventueel op de achtergrond een passend muziekje afspelen.

Afronding

15 min

Grote groep. Een klein moment van (hernieuwde) keuze of toewijding.

Werkvorm: 'aanvulzin' (bijlage 2)

Deel briefjes en pennen uit of laat iedereen in zijn smartphone zetten. Iedereen schrijft zijn keuze eerst voor zichzelf op, en spreekt hem daarna uit. Het voordeel van deze werkvorm is dat iedereen aan de beurt komt. Iedereen wordt gedwongen zijn gedachten samen te vatten en concreet te maken in één zin. Mocht de tijd het toelaten, dan kun je als cursusleider nog enkele verduidelijkende

of verdiepende vragen stellen. Als het niet concreet is, nodig de ander dan uit om het nog concreter te maken. Ga dan eerst verder met de anderen en kom aan het einde bij die deelnemer terug. Het kan gaan om een keuze om iets voor waar aan te nemen, om zich toe te wijden, om zijn plaats in het Plan van God in te nemen, om ergens in te groeien, om iets te onderzoeken, te doen, etc. Iets wat voor de deelnemer is opgekomen uit de bijeenkomst.

Opdracht: Vul de volgende zin aan:

“Om het koninkrijk concreter te laten worden in mijn leven, kies ik ervoor.....”

VARIATIE. Afronding: rondje delen in de grote groep.

15 min

Werkvorm: ‘vraag en antwoord’ met de cursusleider als actief gespreksleider.

Stel (lukraak) vragen als: wat heb je geleerd, wat heb je ervaren, wat heeft je geraakt, wat neem je je voor, hoe ga jij nu naar huis?

VARIATIE. Afronding: rondje delen in de grote groep.

15 min

Werkvorm: ‘30 seconden’

Doe een rondje waarin de deelnemers in 30 seconden hun indruk van deze eerste bijeenkomst kunnen geven. Wees streng. Maak het humoristisch door als er meer dan 30 seconden wordt gesproken, de andere deelnemers ‘piep’ te laten zeggen.

- Dank iedereen voor de deelname, de openhartigheid, het vertrouwen. Noem nog even dat wat in de groep is gedeeld vertrouwelijk is.
- Noem de datum, tijdstip en locatie van de volgende bijeenkomst.
- Deel de thuisopdrachten uit (download) en nodig uit om die te doen. Thuisopdrachten zijn natuurlijk niet verplicht, maar worden wel sterk aangeraden om de bijbelse basis beter te laten landen, en om er alvast echt stappen in te zetten en te gaan ervaren hoe het is. Stimuleer om thuis verder aan de slag te gaan met de vragen waar ze in de les nog niet aan toegekomen zijn.

Passende liederen (eventueel met ondersteuning van een you tube filmpje):

- Opwekking 648 U roept ons, Vader
- Opwekking 661 Maak groot onze God
- Opwekking 681 Ik zie de grote Koning
- Opwekking 687 Heer, wijs mij uw weg
- Opwekking 689 Spreek, o Heer, door uw heilig woord
- Opwekking 697 Al wat ik ben leg ik in uw hand
- Liedboek gezang 473 Neem mijn leven, laat het Heer

Les 2. Jij en je (Gods) gemeente

Deze bijeenkomst onderzoeken we wat de rol van de gemeente is in Gods Plan en wat jouw plaats daarin is of kan zijn. Is lid zijn van een gemeente een eigen keuze?

TIP: Lees voordat je begint met de voorbereiding eerst de 'aanwijzingen voor de cursusleider' in de inleiding.

Leerdoelen

Hoofd:

- de jongeren weten dat hen gevraagd wordt om, samen met andere gelovigen, een Koninkrijksleven te leiden en hebben zij een beginnend inzicht in wat dat inhoudt;
- de jongeren weten dat getuige zijn te maken heeft met levensstijl en veel breder is dan evangelisatie;

Hart:

- de jongeren ervaren een begin van hun identiteit en bedoeling in Christus;
- de jongeren verlangen om hun plaats in het Koninkrijk te ontdekken;
- de jongeren verlangen om een Koninkrijksleven te leiden en door hun levensstijl getuige te zijn;
- de jongeren verlangen om vorm te geven aan een gemeenschap van gelovigen;

Handen:

- tussendoel: de jongeren hebben al (ongemerkt) geoefend met het delen van hun droom en verlangen over de gemeente en/ of de wereld;
- tussendoel: de jongeren hebben geoefend met voor elkaar en voor de gemeente te bidden

Programma

Tussen [vierkante haken] is extra. Je kunt het ook weglaten.

/ betekent: na deze schuine streep volgt informatie over de voorgestelde variatie

Activiteit	Mogelijke variatie	tijd	nodig
Welkom: Korte uitleg van de hele cursus en van deze bijeenkomst		05 min	[powerpoint, prezi]
Terugkoppeling: Wat is er afgelopen weken gedaan, geleerd, ervaren? Werkvorm: concrete vraag		10 min	
Verkenning: wat is gemeente en waarom gemeente? Werkvorm: post-its plakken in groepjes	Verkenning: Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn? Werkvorm: paperwall	25 min	Grote vellen, dunne stiften, post-its, tape, bijlage 4 / grote vellen (behang), stiften, kleine post-it plakstrookjes, tape, bijlage 5
Filmpje: What is the church?		03 min	Laptop, beeldscherm
Informatie: De gemeente als volk van God Werkvorm: vertellen (grote groep) [+ actieve luistervorm]		10 min	[powerpoint, prezi], uitdeelblad (bijlage 6)
[filmpje: sneaker skills footlocker]	[zingen: opwekking 126 Jezus vol liefde, U wilt ons leiden]	01 min	Laptop, beeldscherm/ muzikale begeleiding
Energizer: hot ball	Energizer: masseren	05 min	(zachte) balletjes
Verwerking 1: Werkvorm: groepsgesprek met ondersteunende vragen		15 min	Uitdeelblad (bijlage 7)

Bijbelstudie: 1 Petrus 2:9-10 Werkvorm: groepsgeprek In kleine groepjes	Bijbelstudie: Matteüs 22:37-40 samen met Johannes 13:34-35 werkvorm: groepsgeprek in kleine groepjes	15 min	Uitdeelblad (bijlage 7)
Verwerking 2: dromen Werkvorm: droom tekenen of opschrijven en delen in kleine groepjes		20 min	A4 met droomwolk voor elke deelnemer, stiften, kleurpotloden, pennen, uitdeelblad (bijlage 7)
Gebied: <i>bidden voor elkaar, voor de gemeente en plaats in de wereld</i> Gebedsvorm: stille-wandgebed	Gebedsvorm: kringgebed	05 min	Groot vel (behang), stiften, schildersafplak-tape
Afronding: • Rondje delen. Werkvorm: geleid kringgesprek in de grote groep. / Werkvorm: 30 seconden • Opdrachten voor thuis meegeven • [lied]		05 min	Thuisopdrachten (bijlage 8)

Uitwerking

Welkom

05 min

Herhaal het welkom van de vorige bijeenkomst in verkorte vorm.

Terugkoppeling

10 min

We beginnen met een terugkoppeling van de deelnemers in de grote groep. Wat hebben ze de afgelopen weken geleerd, gedaan, ervaren? Zij worden zich daardoor hun ontwikkeling bewust en zij leren daardoor van elkaar.

Werkvorm: enkele concrete vragen stellen in een door de cursusleider geleid gesprek. Laat de deelnemers na elke vraag even nadenken voordat je iemand een beurt geeft. Voorbeeldvragen:

- *Als je terugkijkt op de vorige bijeenkomst en de weken daarna, geef dan in maximaal drie kernwoorden aan welk gevoel er bij je opkomt.* (Voor een grappig effect kun je de rest van de groep opdragen om streng te zijn door na meer dan drie woorden 'piep' te roepen.)
- *Op welke manier ben je de afgelopen weken met de cursus bezig geweest?*
- *Wat is er voor jou afgelopen weken veranderd?*
- *Wat is het belangrijkste wat je afgelopen week hebt ervaren?*
- *Heb je meer duidelijkheid gekregen over Gods Plan in jouw leven en jouw leven in Gods Plan? Wat wil je daarover delen?*
- *(als je in bijeenkomst 1 gebruik hebt gemaakt van de werkvorm 'afmaak zin:')* Je hebt vorige keer de keuze gemaakt om het koninkrijk concreter voor je te laten worden. Waar heb je toen voor gekozen en wat heb je er concreet mee gedaan?

Verkenning: wat is kerk/ gemeente en waarom kerk/ gemeente?

25 min

We gaan de boel even activeren door een staande / bewegende activiteit.

Werkvorm: 'post-its plakken', gevolgd door groepsevaluatie.

Vorbereiding: Geef per groepje een groot vel waarop je een middenlijn maakt. Bovenaan de ene kolom schrijf je 'wat is kerk' en bovenaan de andere kolom 'waarom kerk'. Hang de vellen op of leg ze op een tafel, zodat de deelnemers er rondom kunnen staan (als ze gaan zitten levert dat veel minder dynamiek op). Leg bij elk groepje de instructie (bijlage 4) neer, zodat ze het nog even kunnen

nalezen. Leg post-its en dunschrijvende stiften neer. Maak ook vast het vel waarop de resultaten komen (zie hieronder).

Geef vooraf een duidelijke instructie. Maak groepjes van 4-5 personen.

Stap 1

Opdracht: Bij deze opdracht gaan we in kleine groepjes brainstormen over de vragen *Wat is kerk-zijn?* en *Waarom ben je kerk?* Wanneer ben je nou eigenlijk 'kerk' in plaats van zomaar een groep mensen? Wat betekent het om kerk te zijn? Heeft de kerk een taak of opdracht? Zegt de bijbel er ook iets over? Het gaat dan even niet om jouw concrete gemeente, maar over kerk-zijn in het algemeen. Verzin zo snel mogelijk zoveel mogelijk dingen, schrijf ze duidelijk op een post-it, en plak ze op het grote vel. Maak geen volzinnen, maar schrijf kernwoorden op. Wacht niet op elkaar. Het geeft niet als er dubbelingen zijn. Je hebt vijf minuten de tijd. Neem als het signaal gaat het vel mee terug naar de grote groep.

Stap 2

Hang de vellen naast elkaar, zodat ze voor de grote groep zichtbaar zijn. Je kunt drie kanten op:

- je laat van elke groep iemand vertellen wat ze hebben gevonden. *Of*
- de cursusleider voert een geleid gesprek met de deelnemers, waarin hij de post-its samen met de groep ordent. *Of*
- de cursusleider laat de deelnemers de post-its ordenen en gebruikt de resterende tijd voor groepsgesprek.

Een manier om de post it's te ordenen is als volgt: Maak een groot vel met de onderstaande indeling, en plak de post it's van de groepsvellen over op dit gezamenlijke vel in de meest passende categorie. Een voordeel hiervan is dat dit vel de hele les kan blijven hangen en dat je daar bij de informatie of andere onderdelen op kan terugkomen.

	Wat (Wat is kerk-zijn?)	Waarom (Waarom zijn we kerk?)
God / boven		
Gemeenschap / binnen (medegelovigen om je heen)		
Wereld / buiten (mensen die niet in God geloven)		
Persoonlijk (jouw eigen leven)		

De eerste drie categorieën die hier gegeven worden, zijn hoofdcategorieën die steeds in boeken voorkomen als wordt gesproken over de bedoeling van kerk-zijn. Ik heb er een vierde categorie 'persoonlijk' aan toegevoegd, omdat voor veel gelovigen, speciaal voor jongeren, er altijd ook persoonlijke behoeften en motieven meespelen. Dat mag gewoon benoemd worden. Door deze indeling te gebruiken worden de deelnemers zich er al van bewust dat kerk-zijn te maken heeft met deze categorieën.

VARIATIE. Verkenning: Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn?

25 min

We gaan de boel even activeren door een staande / bewegende activiteit.

Werkvorm: 'paperwall' gevolgd door groepsevaluatie.

Vorbereiding: Hang per groepje een groot vel op of leg ze op een tafel, zodat de deelnemers er rondom kunnen stáán. Leg bij elk groepje je instructie neer (bijlage 5), zodat ze het nog even kunnen nalezen. Leg ook dunschrijvende stiften neer.

Stap 1

Opdracht: Bij deze opdracht gaan we in kleine groepjes brainstormen over de vraag: *Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn?* Verzin zo snel mogelijk zoveel mogelijk dingen en schrijf ze het vel (wel leesbaar. Maak geen volzinnen, maar schrijf kernwoorden of korte zinnen op. Wacht niet op elkaar. Het geeft niet als er dubbelingen zijn. Het is niet erg als je niet weet waar het in de Bijbel staat. Je hebt vijf minuten de tijd. Neem als het signaal gaat het vel mee terug naar de grote groep.

Stap 2

Als de groepjes terugkomen, hang je de vellen naast elkaar. Je kunt meerdere kanten op:

- Laat van elke groep iemand vertellen wat ze hebben gevonden. Vervolgens deel je per persoon 3-5 kleine post-it plakstrookjes (bookmarkers) uit en vraag je de deelnemers om die te plakken bij de dingen die zij zelf het belangrijkste vinden. (Of waarvan zij denken dat God die het belangrijkste vindt.) *Of*
- je voert een geleid gesprek met de deelnemers, waarin je samen met de groep ordening aanbrengt in de groepsresultaten door met gekleurde stiften lijnen te trekken en verbindingen te maken.

Kijk of je vervolgens in een kort groepsgesprek overeenkomsten en verschillen kunt benoemen en misschien conclusies kunt trekken. Kijk voor jezelf of je aanknopingspunten vindt om later in de informatie op terug te komen.

Filmpje: *What is the church?*

03 min

Dit filmpje maakt een brug tussen de verkenning en de informatie. Het maakt duidelijk dat jullie de kerk zijn en roept je op zo te gaan leven.

<http://www.youtube.com/watch?v=ifnJtkAnBq4> (2:11)

Informatie: *De gemeente als volk van God*

10 min

Grote groep. Werkvorm: Zie bijeenkomst 1. Je kunt weer kiezen om de deelnemers actief te laten luisteren door ze een luisteropdracht mee te geven. Ook kun je ze vragen om tijdens het luisteren twee vragen te noteren die bij de deelnemer opkomen. Die vragen kunnen bij de verwerking worden ingebracht.

Samenvatting van de vorige keer:

- God heeft een missie (*Missio Dei*) om een koninkrijk te stichten onder de Zoon Jezus Christus. De christenen vormen het volk van Koning Jezus. Het koninkrijk is in de gelovigen al begonnen en zal bij de terugkomst van Jezus voltooid worden. Je bent dus al burger van het koninkrijk.
- God wil mensen inschakelen in zijn missie. Ook daarvoor vormt God Zich een volk. Eerste het volk Israël, en daarna de christenen uit alle volken.
- God heeft ons bedoeld om hier en nu al een koninkrijksleven te leiden. Dat is een leven van aanbidding, gebed, gehoorzaamheid, liefhebben, gemeenschap en getuigen. Het is een levensstijl, die alle gebieden van je leven bestrijkt.

Nieuwe informatie:

- God heeft ons vanaf het begin bedoeld als mensen in gemeenschap met Hem én met elkaar. Door de zondeval is niet alleen de relatie met God beschadigd, maar ook de relatie met elkaar. Als God mensen redt, herstelt Hij niet alleen de band met Zichzelf, maar ook de relatie tussen mensen onderling.
- Als je gelooft in Jezus als je Verlosser en Heer, ben je 'in Christus' en is Christus in jou. Maar jij bent niet alléén in Christus, maar samen met al die andere gelovigen die ook in Christus zijn.

- Jouw identiteit is dus ‘gelovige-in-gemeenschap’. Het in-gemeenschap-zijn met Jezus, en via Jezus ook met elkaar, is dus volgens de Bijbel geen keuze, maar een geestelijke realiteit. Je bent een nieuwe schepping. Je bent een kind van Gods huisgezin, je bent burger van het koninkrijk van Jezus. Het koninkrijk is in jou begonnen.
- En God vraagt van ons om die geestelijke werkelijkheid ook werkelijkheid te laten worden in ons dagelijks leven door een koninkrijksleven te leiden. Niet alleen individueel, maar ook met elkaar.
- Sterker nog: in je eentje kun je nooit een compleet koninkrijksleven leiden, want een koninkrijksleven is per definitie een gemeenschapsleven. Zeg nou zelf: hoe kun je in je eentje elkaar liefhebben, elkaar dienen, misschien ook terechtwijzen, opbouwen.... Daar heb je elkaar wederzijds voor nodig.
- Door met elkaar een koninkrijksleven te leiden, leef je – met alle menselijke beperkingen die er nu nog zijn – een leven zoals God dat vanaf het begin bedoeld heeft en zoals dat straks ten volle zal zijn. Je bent dus alvast aan het oefenen voor later.
- Tegelijk ben je een getuigenis voor de wereld. Samen kun je laten zien hoe God het bedoeld heeft. Johannes schrijft (Joh. 13:35): “Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn.” Door een koninkrijksleven te leiden worden anderen aangetrokken en bij God gebracht. Zo worden er mensen aan het koninkrijk toegevoegd.
- We zijn echter niet alleen geroepen om *elkaar* lief te hebben, maar ook om Gods liefde in ‘de wereld’ te verspreiden. En zo de werking van Gods koninkrijk uit te breiden.
- God heeft ons dus geroepen om mee te werken in Zijn missie. Dat begint met *zijn*, met het erkennen en beleven van je identiteit als gelovige-in-gemeenschap. Uit dat *zijn* komt het *doen* voort.
- Die missie van God omvat veel meer dan evangelisatie. Je kunt op heel veel manieren meewerken aan Gods Plan. Bijvoorbeeld door je persoonlijke getuigenis te vertellen. Of door Gods liefde te laten zien door daden: je inzetten voor het goede en het bestrijden van onrecht. Dat relativeert: je hoeft niet op je handen te lopen. Je mag jouw plek in het geheel vinden en je gaven en talenten daarvoor inzetten. Daar gaan we in les 3 mee verder.
- Juist als gemeenschap kun je samenwerken en ieders talenten benutten. De een is goed in gastvrijheid verlenen, de ander weet mensen op hun gemak te stellen, weer een ander is goed in pastorale gesprekken, enzovoort.
- Tenslotte: Niet iedereen is een geboren evangelist, en dat hoeft ook niet. Wel roept de Bijbel iedereen op om getuige te zijn, ook met woorden.

[Filmpje: *sneaker skills footlocker*]

01 min

Met deze commercial van Footlocker kun je op een luchtige manier benadrukken wat het belang is van teamwork en het inzetten van ieders talenten in het geheel. Even een relaxt momentje.

<http://www.youtube.com/watch?v=y4lIB-eknKA> (0:31)

[VARIATIE. Lied zingen]

03 min

Door het zingen van een lied kan de informatie op een andere manier ‘binnenkomen’ en worden verwerkt. Met het biddend zingen kan een eerste (gezamenlijk) antwoord worden gegeven op die informatie. Voorbeelden van liederen tref je aan onderaan de informatie van deze bijeenkomst.

Na dit onderdeel gaan de deelnemers in groepen uit elkaar en voeren ze een aantal opdrachten achter elkaar uit in dezelfde kleine groep. Om tussen het zitten tijdens de filmpjes en de informatie en het zitten in de groepjes de boel even te activeren, kun je een *energizer* gebruiken. Je zult zien dat de onderdelen daarna lekkerder lopen.

Energizer: hot ball

05 min

Met *hot ball* zorg je dat er tegelijk een eerste verwerking van de inhoud plaatsvindt. De deelnemers gaan namelijk associëren. Je bevordert hiermee ook de samenwerking.

Laat de deelnemers in een kring staan (bij erg grote groepen enkele kringen vormen). Leg in de kring uit wat de bedoeling is en doe het een keer voor. De eerste deelnemer werpt de bal naar een andere deelnemer en noemt daarbij zijn of haar naam. De vanger noemt dan een woord dat verband houdt met het onderwerp. Bijvoorbeeld 'gemeente'. Dat mag een woord zijn dat in de les is genoemd, maar ook een woord dat daarmee verband houdt. Vervolgens herhaalt hij of zij dat. Let op: Iedereen moet een woord kiezen dat niet eerder genoemd is. Als de woordenstroom uitgeput raakt, maak je er een einde aan. Stop anders na zo'n 2 minuten. De kracht ligt in het hoge tempo.

VARIATIE. Energizer: masseren

05 min

Met deze energizer zorg je voor een pepmoment. Omdat deelnemers elkaar aanraken, ontstaat een heel andere sfeer. Je werkt er niet mee aan de inhoud, maar wel aan een gevoel van intimiteit en verbondenheid. (Of juist aan een bewust worden van grenzen en weerstanden).

Ga zelf staan en nodig, op enthousiaste wijze, de groep uit hetzelfde te doen en een gesloten kring te vormen. Steek je eigen armen in de lucht en vraag de groep je voorbeeld te volgen. Beweeg wat met je armen en benen. Laat de deelnemers even de armen en benen strekken, voorzichtig losdraaien. Draai allemaal een kwartslag zodat je tegen de rug van je buurman of buurvrouw aankijkt. Je armen zijn nog steeds in de lucht. Laat je gestrekte armen zakken tot op de schouders van de buurman of buurvrouw en vraag de groep hetzelfde te doen en daar met de duimen ronddraaiende bewegingen te maken. Moedig de groep intussen aan. Zeg bijvoorbeeld: 'Stevig kneden, maak ze maar goed los.' Of: 'Goed zo, ik zie daar iemand al heel goed bezig'. Draai na enige tijd (30 seconden?) om en laat de rollen letterlijk omdraaien. Degene die iemand masseerde wordt nu door diegene gemasseerd.

Wat deze werkvorm lastig maakt, is de vrees dat niemand mee zal doen. Om dit te voorkomen kun je de volgende werkwijze hanteren:

- Doe alsof het de normaalste zaak van de wereld is.
- Leg niet uit dat je deze vorm gaat doen, doe het gewoon!
- Leg niet de hele vorm in één keer uit, doe het in stappen.
- Wees enthousiast; zo krijg je al een groot deel van de groep mee.
- Houd het respectvol in de aanraking. (Schouders zijn een veilige plek). Respecteer grenzen.

Verwerking 1

15 min

werkvorm: 'groepsgesprek' met hulpvragen in kleine groepjes.

Laat de groepjes uit elkaar gaan. Geef ze een duidelijke instructie mee op papier (bijlage 7). Leg uit dat de groepjes achter elkaar verschillende werkvormen doen en daarna pas weer terugkomen. Wijs voor elk groepje een tijdbewaker en zo nodig een gespreksleider aan. Geef aan welke bijbelstudie wordt gedaan (ze staan namelijk beide op het uitdeelblad).

Opdracht: praat met elkaar over de uitdagingen van het koninkrijksleven. De volgende vragen dienen daarbij als ondersteuning. Probeer in ieder geval de laatste minuten tijd te nemen voor de laatste vraag. Als je bij de informatie zelf vragen hebt opgeschreven, kunnen die nu ook worden ingebracht.

- *Waar wordt je enthousiast van?*
- *Wat roept weerstand op? Kun je ook aangeven waar dat aan ligt?*
- *Wat was nieuw voor jou? Wat doet het je om dat te horen?*
- *In hoeverre leef jij een gemeenschapsleven?*
- *Op welke punten is een leven-in-gemeenschap anders dan het leven van niet-christenen? In hoeverre spreekt dat je aan?*

Bijbelstudie: 1 Petrus 2:9-10 (bijlage 7)**15 min**

Lees met elkaar het tekstgedeelte.

- Wat valt je op in de tekst?
- Wie is die 'u' tegen wie Petrus het heeft? (zie begin van zijn brief). Heeft hij het ook tegen jou?
- Petrus heeft het over priesters. Welke priesterlijke taken kun je noemen? (Denk even terug aan de verkenning aan het begin van de les.)
- God vormt zich een volk om de grote daden te verkondigen van hem die ... Wie is die 'hem'?
- Over welke grote daden gaat het hier?
- Die grote daden moeten verkondigd worden. Hoe zou jij dat kunnen doen?
- Noem maximaal twee uitdagingen die je de komende tijd aan wilt gaan op het gebied van een koninkrijksleven-in-gemeenschap.

VARIATIE. Bijbelstudie: Matteüs 22:37-40 samen met Johannes 13:34-35 (bijlage 7)**15 min**

Lees met elkaar beide tekstgedeelten.

- Vergelijk de teksten met elkaar. Wat valt je op?
- Wie is de doelgroep van de woorden van Jezus in de tekst in Matteüs? En in Johannes? Behoor jij ook tot een doelgroep?
- Is 'je naaste' uit Matteüs dezelfde als 'elkaar' uit Johannes?
- Op welke manier hebben de teksten te maken met het onderwerp van vandaag? (Denk eens terug aan de verkenning aan het begin van deze les.)
- "Zoals ik jullie heb liefgehad ..." Hoever gaat dat? En, lukt het een beetje?
- "Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn." Hoe is dat aan jou te zien? Help elkaar eens: wat zie je daarvan in elkaar?

Verwerking 2: dromen (bijlage 7)**20 min**

Opdracht: Neem even voor jezelf een moment om na te denken. Teken op je vel een droomwolk. Daarbinnen geef je aan van wat voor gemeente je droomt én wat jouw plaats daarin is. Het is een droom, dus het gaat om de ideale situatie, los van belemmeringen en beperkingen. Je mag dat tekenen, schetsen, opschrijven, er een stripverhaal van maken Je hebt daarvoor maximaal 8 minuten. Gedurende die tijd blijft het even stil. Dus niet met elkaar gaan praten. Daarna delen we met elkaar wat onze droom is en wat onze plaats daarin is.

Gebed: bidden voor elkaar, voor de gemeente en plaats in de wereld**05 min**

Grote groep. Gebedsvorm: stille-wandgebed

Vorbereiding: hang een groot (behang)vel op een muur en leg stiften klaar. Zorg eventueel voor een bijpassend opwekkinglied op de achtergrond.

Leg kort uit wat de bedoeling is: om de beurt schrijven de deelnemers *in stilte* hun gebed op een groot vel aan de wand. Op een gegeven moment zegt de leider 'amen'. Terwijl de een schrijft, lezen en bidden de anderen mee. Je kunt ook op elkaar reageren.

VARIATIE. Gebed: bidden voor elkaar, voor de gemeente en plaats in de wereld**05 min**

Kleine groep. Je kunt ook in de groepjes het gesprek en de bijbelstudie afsluiten met een kringgebed voor elkaar, voor de eigen gemeente, voor je dromen, en voor de wereld. Na het gebed kom je dan weer bij

Afronding: Rondje delen

05 min

Grote groep. Werkvorm: geleid kringgesprek. Zie uitleg bij les 1.

Variatie werkvorm: '30 seconden'. Zie uitleg bij les 1.

- Dank iedereen voor de deelname, de openhartigheid, het vertrouwen. Noem nog even dat wat in de groep is gedeeld vertrouwelijk is.
- Noem de datum, tijdstip en locatie van de volgende bijeenkomst.
- Deel de thuisopdrachten uit (download) en nodig uit om die te doen. Thuisopdrachten zijn natuurlijk niet verplicht, maar worden wel sterk aangeraden om de bijbelse basis beter te laten landen, en om er alvast echt stappen in te zetten en te gaan ervaren hoe het is. Stimuleer om thuis verder aan de slag te gaan met de vragen waar ze in de les nog niet aan toegekomen zijn.

Je kunt eventueel afsluiten met een lied. Een paar tips:

- Opwekking 126 Jezus vol liefde, U wilt ons leiden
- Opwekking 557 Laat uw glorie zien
- Opwekking 670 Op Hem rust mijn geloof
- Opwekking 705 Aan de maaltijd wordt het stil (Toon mijn liefde aan de ander)
- Opwekking 720 In de naam van de Vader
- Opwekking 723 Kom volk van de verrezen Heer

Bijeenkomst 3. Jij en je mogelijkheden

In deze bijeenkomst zoemen we in op jouw mogelijkheden in twee opzichten: de mogelijkheden in je context of netwerk enerzijds en je talenten en vaardigheden anderzijds. Daarnaast gaan we met elkaar een concrete actie bedenken om te leren en te ervaren door te doen.

TIP: Lees voordat je begint met de voorbereiding eerst de 'aanwijzingen voor de cursusleider' in de inleiding.

Leerdoelen

Hoofd:

- tussendoel: de jongeren hebben inzicht gekregen in hun netwerk;
- de jongeren weten dat getuige zijn te maken heeft met levensstijl en veel breder is dan evangelisatie;
- de jongeren hebben inzicht gekregen in hun talenten en mogelijkheden om die in te zetten in het Koninkrijk;

Hart:

- de jongeren zijn zich bewust van hun belemmeringen en weerstanden;
- de jongeren verlangen om hun plaats in het Koninkrijk te ontdekken;
- de jongeren ervaren een begin van hun identiteit en bedoeling in Christus;

Handen:

- de jongeren kiezen ervoor om getuigend te leven;
- de jongeren oefenen zich in liefhebben en getuigen in de praktijk van hun netwerk;
- tussendoel: de jongeren hebben geoefend met te bidden voor niet-gelovigen in hun netwerk.

Programma

Tussen [vierkante haken] is extra. Je kunt het ook weglaten.

/ betekent: na deze schuine streep volgt informatie over de voorgestelde variatie

Activiteit	Mogelijke variatie	tijd	nodig
Terugkoppeling: Wat is er afgelopen weken gedaan, geleerd, ervaren? Werkvorm: <i>buzzen</i>	Werkvorm: geleid gesprek aan de hand van <i>concrete vraag</i>	06 min	
Welkom: Korte uitleg van de hele cursus en van deze bijeenkomst		05 min	[powerpoint, prezi]
Verkenning: <i>agenda opdracht</i> Werkvorm: opschrijven op groot vel + geleid gesprek	Verkenning: <i>netwerk tekening</i> Werkvorm: ieder maakt zijn eigen netwerktekening, gevolgd door groepsgesprek	15 min	Whiteboard of groot vel, stiften, tape / A4's en pennen
Filmpje: <i>God is a sending God</i>	Filmpje: <i>tellshowbe</i>	02 min	Laptop, beeldscherm
Informatie: <i>bedoeld voor Gods missie</i> Werkvorm: vertellen (grote groep)		10 min	[powerpoint, prezi] uitdeelblad (bijlage 9)
Bijbelstudie: <i>Matteüs 5:13-16</i> Werkvorm: groepsgesprek aan de hand van vragen [incl. <i>filmpje Shine</i>]	Bijbelstudie: <i>1 Tessalonicenzen 2:7-8 samen met 1 Petrus 4: 8-11</i> werkvorm: groepsgesprek aan de hand van vragen	15 min	Uitdeelblad (bijlage 10) [laptop, beeldscherm]
Verwerking 1: <i>welke gaven en talenten heb ik?</i> Werkvorm: aantal werkvormen achter elkaar	Verwerking 1: <i>kernkwaliteiten</i> Werkvorm: groepsgesprek aan de hand van kaartjes	30 min	A4 vellen, pennen, uitdeelblad (bijlage 11 + 12) / kaartjes met kernkwaliteiten, uitdeelblad (bijlage 11 + 13)

Energizer: <i>levend twister</i>	Energizer: <i>hot ball / massage</i>	05 min	/ kleine (zachte) bal
Verwerking 2: <i>brainstorm</i> Werkvorm: post-its clusteren		20 min	Post-its, dunschrijvende stiftten, grote vellen, tape
Gebod: <i>bidden voor ontdekken van en groeien in talenten en gaven, bidden voor kansen en moed</i> Gebodsvorm: fruitgebed	Gebodsvorm: gebed in tweetallen / ballongebod	08 min	Verschillend fruit, mesje, schaal / xxx / ballonnen, stiftten
Afronding: • rondje delen. Werkvorm: actief geleid groepsgesprek • thuisopdrachten • [lied]		05 min	Uitdeelblad (bijlage 14)

uitwerking

Terugkoppeling

06 min

We beginnen met een terugkoppeling van de deelnemers in de grote groep. Wat hebben ze de afgelopen weken geleerd, gedaan, ervaren? Zij worden zich daardoor hun ontwikkeling bewust, en zij leren daardoor van elkaar.

Werkvorm: 'buzzen'.

Laat de deelnemers in de grote groep, terwijl ze blijven zitten, tweetallen maken. Laat de een aan de ander de volgende vragen stellen en zo nodig doorvragen. Na een paar minuten of als het geroezemoes minder wordt, breek je het gesprek af en draai je de rollen om.

- Wat is er de afgelopen weken voor jou veranderd?
- Waarin wil je de komende tijd veranderen?

Vraag daarna in de grote groep wat het gesprek heeft opgeleverd.

VARIATIE. Terugkoppeling

06 min

Werkvorm: 'concrete vraag'. Zie bij les 2.

Welkom

05 min

Door dit keer te beginnen met de terugkoppeling zitten de deelnemers er weer middenin. Maak van het welkom een logische brug naar deze bijeenkomst.

Verkenning: agenda opdracht

15 min

Bij deze opdracht gaat het erom dat de deelnemers zich bewust worden van de context waarin hun leven zich afspeelt en van de niet-gelovigen in hun netwerk. Op die manier kan het voor de deelnemers duidelijk worden dat iedereen te maken heeft met niet-gelovigen. De mogelijkheden om het evangelie van Gods liefde te verspreiden in woord en daad zijn dus vlakbij.

Vorbereiding: voor de les een groot vel ophangen en stiftten klaarleggen.

Werkvorm: 'actief groepsgesprek' met de cursusleider als gespreksleider.

Opdracht: Pak je smartphone of agenda er eens bij. Wat heb je de afgelopen twee weken allemaal gedaan? Met wie heb je contact gehad? Waar heb je tijd aan besteed?

Laat een iemand de reacties opschrijven op een groot vel. Of breng de groep in beweging door ze zelf op een groot vel te laten opschrijven. Blijf daarna om het vel heen staan terwijl jij samen met hen naar overeenkomsten en verbindingen zoekt. Vraag *door* of die anderen in de praktijk merken dat de deelnemer christen is. Hoe profileren de deelnemers zich op social media, op school, op hun werk, op de sport etc? Voeren ze wel eens een gesprek over diepere dingen in het leven? Over geloof?

VARIATIE. Verkenning: netwerk tekening

15 min

Vorbereiding: maak een voorbeeld (zie hieronder).

Dit is een opdracht waarbij je de deelnemers stap voor stap meeneemt.

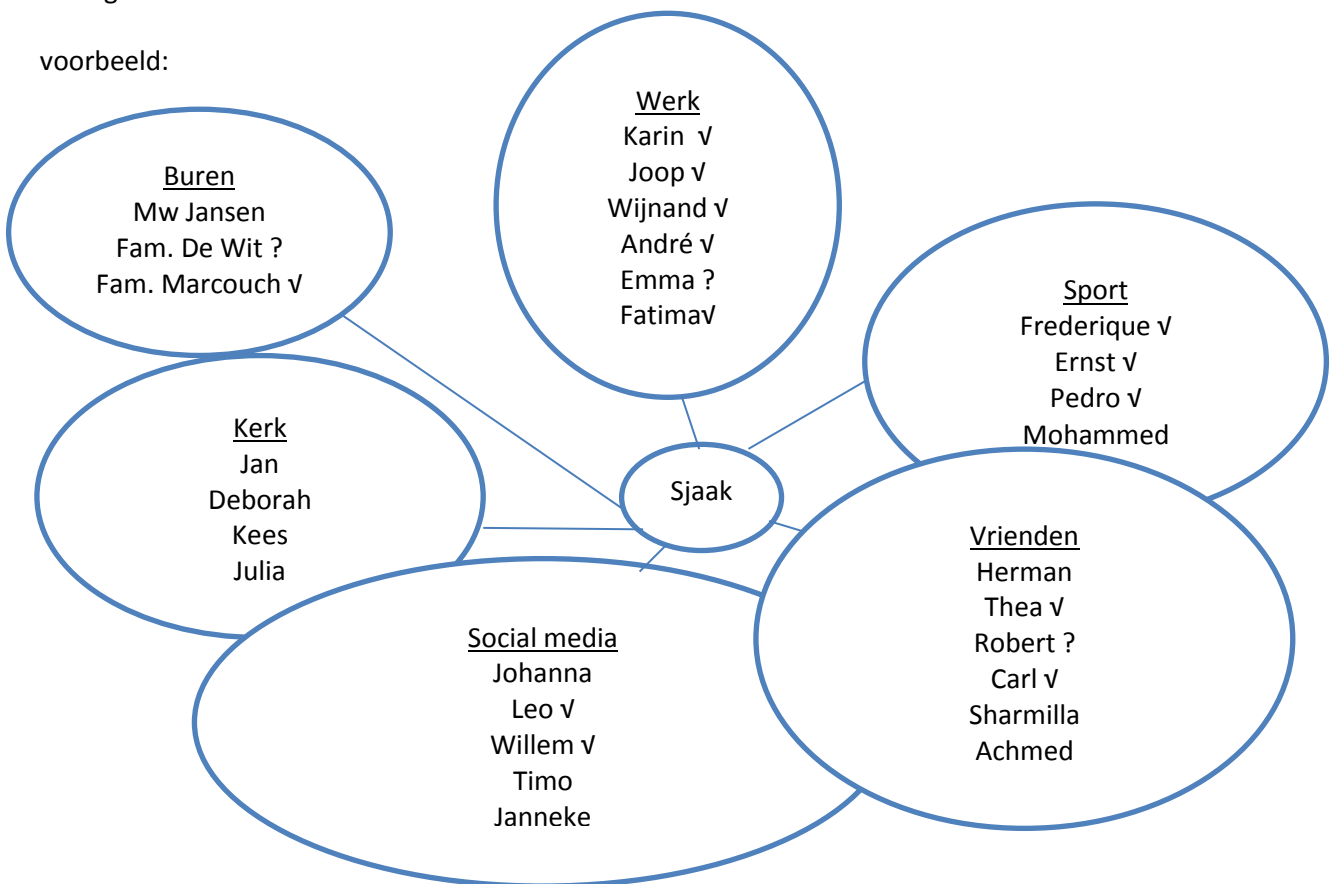
Stap 1

Geef elke persoon een A4 en een pen. Laat ze een klein cirkeltje maken in het midden van het vel, met daarin hun naam. Daaromheen tekenen ze andere cirkels. Elke cirkel staat voor een levensgebied, bijvoorbeeld familie, werk, studie, school, sport, vrienden, social media, kerk,... Laat ze in elke cirkel een levensgebied schrijven en daarbij de namen te schrijven van contacten die bij dat levensgebied horen. Laat ze vervolgens die mensen markeren die geen christen zijn en een vraagteken zetten bij de mensen van wie ze het niet weten.

Stap 2

Vervolgens ga je het gesprek aan. Wat valt ze zelf op? Vraag *door* of die anderen in de praktijk merken dat de deelnemer christen is. Hoe profileren de deelnemers zich op social media, op school, op hun werk, op de sport etc? Voeren ze wel eens een gesprek over diepere dingen in het leven? Over geloof?

voorbeeld:

Filmpje: You are sent (God is a sending God)

02 min

Dit filmpje herhaalt de essentie van Gods missie en jouw taak daarin. Daarmee slaat het een brug tussen de eerdere informatie, de verkenning en de nieuwe informatie.

<http://www.creationswap.com/media/12811> (1:07)

VARIATIE. Filmpje: Tellshowbe (Tell somebody, show somebody, be somebody)

02 min

Dit filmpje introduceert de informatie van vandaag. Het gaat over het goede nieuws dat alles veranderd heeft. Vertel het, laat het zien en wees het goede nieuws.

<http://vimeo.com/27531792> (1:50)

Grote groep. Voor de werkvorm en het eventueel actiever maken: zie uitleg bij het onderdeel informatie bij bijeenkomst 1.

Samenvatting van de eerste les:

- God heeft een missie (*Missio Dei*) om een koninkrijk te stichten onder de Zoon Jezus Christus. De christenen vormen het volk van Koning Jezus. Het koninkrijk is in de gelovigen al begonnen en zal bij de terugkomst van Jezus voltooid worden. Je bent dus al burger van het koninkrijk.
- God wil mensen inschakelen in zijn missie. Ook daarvoor vormt God Zich een volk. Eerste het volk Israël, en daarna de christenen uit alle volken.
- God heeft ons bedoeld om hier en nu al een koninkrijksleven te leiden. Dat is een leven van aanbidding, gebed, gehoorzaamheid, liefhebben, gemeenschap en getuigen. Het is een levensstijl, die alle gebieden van je leven bestrijkt.

Samenvatting van de tweede les:

- God heeft ons vanaf het begin bedoeld als mensen in gemeenschap met Hem én met elkaar.
- Jouw identiteit als 'gelovige-in-gemeenschap' is dus geen keuze maar een geestelijke realiteit.
- God vraagt van ons om die geestelijke werkelijkheid ook werkelijkheid te laten worden in ons dagelijks leven door met elkaar een koninkrijksleven te leiden.
- Door onze onderlinge liefde *zijn* we een getuigenis voor de wereld.
- God heeft ons bedoeld om mee te werken aan zijn missie door het koninkrijk ook te verspreiden in woord en daad.
- Juist als gemeenschap kun je samenwerken en ieders talenten benutten.

Nieuwe informatie

- God heeft bedoeld dat wij meewerken aan Zijn missie. Een van de betekenissen van *missie* is *zending*. Daarom zijn alle christenen gezonden of 'zendelingen'. God zendt jou naar 'de wereld', net zoals Hij Jezus zond. Of je nu naar Afrika gaat of hier blijft.
- Nederland is inmiddels allang geen christelijk land meer. Er zijn steeds meer mensen die helemaal niets van het christelijk geloof afweten. Ook Nederland is dus een zendingsgebied. En dat zendingsgebied begint meteen buiten jouw voordeur. Misschien zelfs wel in je eigen huis.
- Jij hebt als jongere twee belangrijke kwaliteiten om zending te zijn:
 - 1) je hebt al contact met niet-christenen dus je kunt getuige zijn in je eigen netwerk;
 - 2) als jongere leef je volop in de wereld en begrijp je die wereld beter dan veel oudere christenen. Daardoor weet je beter hoe je kunt aansluiten bij de cultuur en vragen die mensen kunnen hebben.
- De missie van God omvat naast evangelisatie nog veel meer. Je kunt op heel veel manieren meewerken aan Gods Plan. Bijvoorbeeld door je persoonlijke getuigenis te vertellen. Of door Gods liefde te laten zien door daden: je inzetten voor het goede en het bestrijden van onrecht. Dat relativeert: je hoeft niet op je handen te lopen. Je mag jouw plek in het geheel vinden en je gaven en talenten daarvoor inzetten.
- Niet iedereen is een geboren evangelist, en dat hoeft ook niet. Wel roept de Bijbel iedereen op om getuige te zijn, ook met woorden. En dat is iets wat je kunt leren, net als fietsen. Hierop komen we in de laatste les terug.
- De belangrijkste manier om getuige te zijn is misschien wel je leven delen met christenen (gemeenschap) én niet-christenen. Door ze uit te nodigen in je leven, en door aanwezig te zijn in hun leven. Zodat niet-christenen zien hoe een christen leeft met God - hoe hij bedoeld is - en daardoor ervaren dat het evangelie waar is.
- Dit vraagt een keuze, een wilsbesluit, om het evangelie te leven en te delen.

Bijbelstudie: Matteüs 5: 13-16 (uitdeelblad bijlage 10)**15 min**

Als inleiding op de bijbelstudie kun je in de grote groep het filmpje *Shine* laten zien. Dat filmpje geeft een interpretatie van de bijbeltekst. <http://vimeo.com/18124077> (1:28). Daarna uiteen in kleine groepjes van circa 4 personen. Geef aan tot hoe laat ze de tijd hebben. De informatie neemt waarschijnlijk minder tijd in beslag, zodat je de bijbelstudie iets langer kunt laten duren.

Lees met elkaar de tekst.

- [Wat valt je op?]
- [Wat begrijp je niet?]
- [Tegen wie heeft Jezus het hier?]
- Heeft Jezus het ook tegen jou? Waarom wel/ niet?
- Jezus zegt hier: "Jullie zijn zout ...", "Jullie zijn licht ...". Wat doet dat met jou?
- Wat voor indruk zouden de mensen hebben van het christelijk geloof als jij haar enige vertegenwoordiger zou zijn?
- Als elke christen precies als jij zou zijn, hoeveel mensen zouden dan worden aangetrokken of afgestoten door het evangelie?
- Hoeveel verlang je ernaar om licht der wereld te zijn op een schaal van 1 tot 10 ?
- Hoeveel licht der wereld ben je daadwerkelijk op een schaal van 1 tot 10 ?
- Wat belemmert jou om licht der wereld te zijn?

VARIATIE. Bijbelstudie: 1 Tessalonicenzen 2:7-8 samen met 1 Petrus 4: 8-11**15 min**

Kleine groepjes. Lees met elkaar de teksten.

- [Wie is de doelgroep van Paulus? En van Petrus? Behoor jij ook tot een doelgroep?]
- Paulus heeft het over zowel het evangelie als zijn leven delen. Hoe ver ging Paulus hierin?
- Waarom deed hij dat?
- Zou dat in die tijd iets gewoons of iets ongewoons zijn geweest?
- Welk motief noemt Petrus?
- Welke motieven heb jij?
- Hoever ben jij bereid daarin te gaan? Waar blijkt dat uit?
- Wat maakt het voor jou moeilijk?
- Wie of wat heb jij er voor nodig om hierin verder te komen?
- Petrus heeft het over "... doe dat dan vanuit de kracht die God u geeft." Hoe doe jij dat?

Verwerking:**30 min**

Bij deze opdracht help je de deelnemers om in een aantal stappen bewust te worden van hun gaven en talenten. Voor de opdracht maakt het onderscheid daartussen niet uit. Het gaat erom dat ze ontdekken welke mogelijkheden ze hebben om in te zetten in Gods koninkrijk. We beginnen in de grote groep. Voeg voor stap 2 en 3 twee groepjes bij elkaar, bij voorkeur in de centrale ruimte, zodat je kunt blijven leiden. Lukt dat niet, dan zul je de groepen na stap 1 instructies moeten meegeven.

Stap 1: de meetlat**ca 08 min**

Laat de deelnemers in de ruimte staan. Wijs een punt op een muur aan en benoem die plek als 'helemaal van toepassing'. Wijs een punt op een tegenovergelegen muur aan en benoem die plek als 'helemaal niet van toepassing'. Leg uit dat er op de grond tussen die twee punten een denkbeeldige meetlat ligt. Leg uit dat je een serie gaven en talenten noemt (bijlage 12). De deelnemers gaan telkens op een plek in de ruimte staan langs de denkbeeldige meetlat die overeen komt met de mate waarin ze zelf denken dat ze dat talent of die gave hebben.

Stap 2: doorgeefbladen (bijlage 11)

ca 12 min

Omdat het voor veel mensen moeilijk is om eerlijk naar zichzelf te kijken, laten we nu de andere deelnemers vertellen wat zij in diegene zien. Iedere deelnemer krijgt een A4 en een pen. Laat de deelnemers bovenaan hun naam duidelijk opschrijven. Vervolgens geven de deelnemers de bladen steeds rond met de klok mee, tot het blad weer bij de 'eigenaar' terug is. De deelnemers schrijven steeds op, wat ze van de ander zien. Bijvoorbeeld: 'Je kunt goed organiseren'; 'Je maakt dat mensen zich op hun gemak voelen'; 'je kunt geweldig pianospelen'. Maar ook: 'Ik zie dat je het verlangen hebt om God te dienen'; 'ik denk dat je in je hebt om leiding te geven'. Wees eerlijk, het gaat erom dat we elkaar helpen bewust worden en helpen groeien.

Stap 3: toepassing

ca 10 min

De dubbele groepen blijven bij elkaar en gaan verder met het volgende onderdeel.

Opdracht: Ga met elkaar in gesprek of iemand zelf de genoemde gaven en talenten ook herkent en hoe diegene zijn of haar gaven en talenten praktisch kan inzetten in het koninkrijk van God. Wat is er nodig om daarin te groeien?

VARIATIE. Verwerking: kernkwaliteiten (bijlage 11)

30 min

Kleine groepjes. Als je voor deze verwerking kiest, kun je de bijbelstudie hiervoor iets langer laten doorlopen en in hetzelfde groepje verder gaan met kernkwaliteiten. Geeft duidelijke instructies mee en noem een eindtijd.

Werkvorm: groepsgesprek met behulp van kwaliteitenkaartjes

Vorbereiding: kopieer of print bijlage 13 en knip de kaartjes met kernkwaliteiten uit. Zorg dat ieder groepje een ruime hoeveelheid kaartjes heeft.

Opdracht: spreid de kaartjes uit op tafel. Zoek voor jezelf drie kwaliteiten uit die je bij jezelf vindt passen. Bespreek met elkaar deze kwaliteiten. Zien de anderen dat ook in jou? Op welke manier zet je deze kwaliteiten nu in (in je netwerk of in de gemeente)? Op welke manier zou je je kwaliteiten in kunnen zetten? Wat houdt je tegen?

Energizer: levend twister

05 min

Grote groep. Je kent het spel Twister vast wel: het veld met de gekleurde vlakken, waarbij iemand roept 'linkervoet op rood', 'rechterhand op groen' etc. Een variatie daarop is 'levend twister'. Je speelveld is dan niet een zeiltje, maar je buurman of buurvrouw. Ga daarvoor in een kring staan. Werk met de klok mee. Dus iedereen voert het uit bij de persoon links. De spelleider roept bijvoorbeeld 'linkerhand op rechterknie. Iedereen plaatst zijn linkerhand op de rechterknie van de persoon links. Enzovoort. Zorg voor aanraking op veilige plaatsen, bijvoorbeeld elleboog, neus, voorhoofd, oor, knie, voet. Lees ook de opmerkingen bij de energizer 'masseren' van bijeenkomst 2.

VARIATIES. Energizer: hotball of masseren

05 min

Zie de uitleg bij de energizers van bijeenkomst 2

Brainstorm

20 min

Grote groep. We hebben het de afgelopen bijeenkomsten gehad over deelnemen aan Gods missie. Dat kan door te evangeliseren, maar ook door op praktische manieren de liefde van God te verspreiden. In bijeenkomst 4 gaan we dit oefenen in de praktijk met een (eenmalige) actie. Nu gaat de groep vast nadenken met wat voor actie ze wil oefenen. Het is de bedoeling dat jullie de uitkomst zo concreet mogelijk maken, zodat er echt iets georganiseerd en uitgevoerd wordt. Bij voorkeur wordt dit een groepsactiviteit. Als de groep dat niet wil of als het praktisch niet uitvoerbaar is, probeer dan als kleine groepjes samen een activiteit te bedenken en uit te voeren.

Je kunt bij een activiteit heel breed denken. Kijk goed naar je eigen omgeving. Waar zie je eenzaamheid, armoede, gebrokenheid? Waar kun je een beetje aandacht, gerechtigheid, vreugde of hoop brengen? Waar kun je lichtend licht zijn? Om je op weg te helpen een paar voorbeelden:

- een middag spelletjes doen in het asielzoekerscentrum;
- de ouderen van het bejaardenhuis meenemen op een dagje uit;
- op straat gratis een bloem uitdelen met daaraan een kaartje 'Jezus houdt van je';
- het zwerfvuil in en rondom het winkelcentrum opruimen;
- een Opwekkingskoor vormen en op de Markt een zingend getuigenis geven;
- in een inloophuis voor daklozen er daadwerkelijk zijn, aandacht geven en luisteren;

... en daarbij steeds bereidt te zijn om, als iemand iets vraagt, te getuigen van de hoop die in je is (1 Petrus 3:15).

Werkvorm: 'post-its clusteren'

- Iedere deelnemer krijgt 3 grote post-its en een dunschrijvende stift. Per post-it mag één idee worden opgeschreven. Daarvoor krijgen ze 5 minuten (of korter, als de ideeënstroom opdroogt).
- Vervolgens krijgen de deelnemers de opdracht om de ideeën te clusteren. Laat een deelnemer een idee voorlezen, eventueel kórt toelichten en op een wand (groot vel) plakken. Vraag wie een idee heeft dat daarbij aansluit. Die vertelt vervolgens zijn of haar idee en plakt het erbij. Het moet wel echt aansluiten (wees streng). Als een cluster ideeën klaar is, ga je door naar het volgende idee en vorm je een nieuw cluster. Enzovoort.
- Als alle post-its zijn verdeeld, leid je als cursusleider het gesprek waarbij gerust verschillende ideeën mogen worden gecombineerd. Vorm zo met elkaar het beste idee.
- Als het idee gevormd (gekozen) is, maak je het *concreet* door af te spreken:
 - Wat gaan we doen
 - Wie doen er mee (en eventueel: wat gaan de anderen dan doen?)
 - voor wie gaan we het doen (doelgroep)
 - wanneer (datum), begin- en eindtijdstip,
 - hoe gaan we het doen
 - wie gaan wat voorbereiden en wanneer moet het klaar zijn
 - hoe vindt de verdere communicatie plaats

Gebod: fruitgebed

08 min

Grote groep. gebedsvorm: 'fruitgebed'. Dit is een geleid stil gebed met behulp van fruit. voorbereiding: zorg voor een schaal met verschillende stukken schoongemaakt fruit in kwarten (appel, peer, mandarijn, kiwi, banaal, meloen, perzik, etc.). Bij voorkeur met schil !

Je leidt de deelnemers met je stem door de volgende stappen. Laat ze het eerst uitvoeren voordat je de volgende instructie geeft. Laat de deelnemers eerst stil worden.

- Laat iedereen iets pakken en er goed naar kijken. De kleuren, het licht, de schaduwen. Raak het aan en voel de vorm. Zeg: Zoveel als er verschillende vruchten zijn, zoveel verschillende gaven en talenten zijn er. Dank Jezus voor jouw gaven en talenten en vraag Hem hoe je jouw gaven en talenten voor Hem in mag zetten. [tijd voor stil gebed].
- Zeg: Jezus heeft gezegd: 'Ik ben de wijnstok en jullie zijn de ranken. Als iemand in Mij blijft en Ik in hem, dan zal hij of zij veel vrucht dragen.' Denk na over de vruchten die jij kunt voortbrengen door 'in Jezus' te blijven. Proef nu het fruit. Wordt je bewust van de smaak. Hoe zouden jouw vruchten smaken voor andere mensen om je heen? [stilte].
- God is de tuinman die de fruitplanten goed verzorgt om zoveel mogelijk vruchten te krijgen. Soms betekent dat snoeien. Wat zou God bij jou kunnen snoeien zodat je meer vrucht kan dragen? Bespreek dat maar met Hem. [stilte].

Amen.

VARIATIE. Gebed in tweetallen

08 min

Geef eerst de instructie. Laat de deelnemers dan verdelen in tweetallen en zich verspreiden over de ruimte.

Opdracht: We gaan zo bidden in tweetallen. Elke deelnemer vertelt aan zijn gebedspartner één dankpunt, één gebedspunt voor zichzelf (bijvoorbeeld een belemmering, een worsteling, iets waar hij in wil groeien etc), en één voorbedepunt voor iemand die nog geen christen is. Geen hele verhalen, maar heel kort en krachtig. De gebedspartner hoeft niet de hele achtergrond te weten om ervoor te kunnen bidden. God weet het wel. De gebedspartner bidt kort voor die drie punten. Vervolgens zegent hij of zij degene voor wie gebeden wordt. Daarna draaien de rollen zich om.

VARIATIE. Ballongebed

08 min

Vorbereiding: zorg voor voldoende ballonnen en stiften.

Opdracht: Dingen kunnen soms heel groot voor je worden, dingen kunnen een druk op je leggen. Zo is het eigenlijk ook met een ballon: hoe meer je blaast, hoe groter hij wordt. Het is van belang dat je alles bij God neerlegt. En dat gaan we nu doen. Iedereen blaast zijn ballon op en schrijft daar in stilte biddend zijn eigen gebedspunten op. Dat kan in kernwoorden. God weet wat je bedoelt. Schrijf je zoektocht, je moeiten, je belemmeringen, je uitdagingen, je vreugden, je ontdekkingen op. Als je dit opgeschreven hebt, blijf dan nog even stil en bid rustig verder. Als iedereen uitgeschreven is, laten we tegelijk onze ballonnen knallen. Het ligt dan bij God. En bij jou is de druk eraf.

Afronding

05 min

Rondje delen. Werkvorm: Kringgesprek in de grote groep met gespreksleider

Sluit af met een snel rondje delen . Kies daarvoor een vraag. Geef even bedenktijd.

- Met welk gevoel ga je nu weg, op een schaal van 1 tot 10. 1 = heel negatief, 10 = heel positief.
- Wat is het belangrijkste wat je vandaag geleerd hebt?
- Wat is je het meest bijgebleven van deze bijeenkomst?
- Wat is je voornemen voor de komende week?
- Op welke vraag wil je na deze bijeenkomst voor jezelf een antwoord vinden?
- Dank iedereen voor de deelname, de openhartigheid, het vertrouwen. Noem nog even dat wat in de groep is gedeeld vertrouwelijk is.
- Noem de datum, tijdstip en locatie van de vierde bijeenkomst. Dat is de gezamenlijke actie. Noem ook vast de datum van de vijfde bijeenkomst.
- Deel de thuisopdrachten uit (download) en nodig uit om die te doen. Thuisopdrachten zijn natuurlijk niet verplicht, maar worden wel sterk aangeraden om de bijbelse basis beter te laten landen, en om er alvast echt stappen in te zetten en te gaan ervaren hoe het is. Stimuleer om thuis verder aan de slag te gaan met de vragen waar ze in de les nog niet aan toegekomen zijn.

[Zingen.] Enkele mogelijkheden:

- Opwekking 569 Over al wat leeft bent U de hoogste Heer
- Opwekking 586 Heel de schepping geeft U eer
- Opwekking 601 Deel door ons uw liefde uit
- Opwekking 691 Heb de Heer, je God, lief
- Opwekking 705 Aan de maaltijd wordt het stil (Toon mijn liefde aan de ander)
- Opwekking 732 Wat een wonder dat ik meewerken mag in uw koninkrijk
- Liedboek gezang 473 Neem mijn leven, laat het Heer
- Liedboek gezang 481 O grote God die liefde zijt

Bijeenkomst 4. Jij en de praktijk

In deze bijeenkomst gaat het om daadwerkelijk *doen*. Zo oefen je met het in de praktijk brengen van een koninkrijksleven. Tegelijk kun je ervaren wat het met je doet en of deze manier bij je past.

Leerdoelen

Hoofd:

- de jongeren hebben inzicht gekregen in hun talenten en mogelijkheden om die in te zetten in het Koninkrijk;

Hart:

- de jongeren verlangen om een Koninkrijksleven te leiden en getuige te zijn door hun levensstijl;
- de jongeren verlangen om hun plaats in het Koninkrijk te ontdekken;
- de jongeren verlangen om vorm te geven aan een gemeenschap van gelovigen;

Handen:

- de jongeren oefenen met een Koninkrijksleven met de jeugdvereniging.

De vorige bijeenkomst hebben jullie een concrete actie bedacht. Die gaan jullie nu uitvoeren.

Als het mogelijk is, kom dan als groep vooraf (kort) bij elkaar om samen te beginnen met gebed, een lied en eventueel de laatste instructies voor die dag. En sluit naderhand met elkaar af. Daardoor ontstaat er meer verbinding tussen je geloof in theorie en in de praktijk. Bovendien benadruk je zo dat dit een gezamenlijke ervaring is. Dat versterkt de onderlinge gemeenschap. Overweeg om na afloop van de actie en de afsluiting ook samen te eten en lol te maken.

Programma

Activiteit	variatie	tijd	nodig
zingen		10 min	Muzikale begeleiding
Gebed Gebedsvorm: kringgebed		05 min	
ACTIE			
Terugkoppeling Werkvorm: belevenissen delen		15 min	
Verwerking Werkvorm: groepsgesprek aan de hand van vragen	Werkvorm: 30 seconden / Werkvorm: 3 woorden	15 min	Uitdeelblad bijlage 15
Afronding Informatie geven		02 min	
Gebed Gebedsvorm: centraal gebed		03 min	

uitwerking

Zingen

10 min

Zing met elkaar enkele liederen om God te eren, te danken dat je mag meehelpen enzovoort. Bij de andere bijeenkomsten worden mogelijke liederen genoemd.

Gebed: kringgebed

05 min

Om zowel het 'samen' als de actie te benadrukken, kun je staande in een kring bidden. Geef elkaar een hand. Eén persoon begint met het gebed. Als hij gebeden heeft geeft hij een kneepje in de hand van de volgende. Die kan nu op zijn of haar beurt bidden of de beurt doorgeven, enzovoort. Als de kring weer rond is, is het gebed klaar.

ACTIE

Terugkoppeling

15 min

Het belangrijkste is om eerst verhalen en ervaringen te delen. Zorg ervoor dat iedereen zijn verhaal kwijt kan. Je kunt kiezen voor een door jou geleid kringgesprek, maar houd het informeel. Als de groep daarvoor te groot is, maak dan kleine groepen of gebruik de werkvorm 'buzzen' uit bijeenkomst 3.

Verwerking

15 min

Je leert het meeste als je het geleerde verbindt met de praktijk en omgekeerd. Bij deze verwerkingsopdracht help je de deelnemers om de verbinding te maken tussen 'de theorie' van de voorgaande bijeenkomsten, hun persoonlijke geloof en de ervaring van deze actie. Misschien zitten de deelnemers na de activiteit niet meer te wachten op een uitgebreide verwerking. Zijn ze moe en willen ze naar huis of zijn ze vol enthousiasme? Voel dit aan en pas je afronding erop aan.

Maak kleine groepjes, zodat er genoeg veiligheid is en iedereen aan de beurt komt.

Werkvorm: groepsgesprek aan de hand van vragen. Kies enkele vragen uit of laat de groepjes zelf de vragen uitkiezen die ze willen behandelen.

- *Geef op een schaal van 1 tot 10 aan in hoeverre deze actie bij jou past. Waarom wel/niet?*
- *Zou je vaker zoiets willen doen? Waarom wel/niet?*
- *Had het voor jou meerwaarde om deze activiteit samen met deze groep te doen?*
- *Op welke manier werd je geconfronteerd met jezelf?*
- *Wat heb je geleerd over jezelf en je mogelijkheden?*
- *Op welke manier had deze actie voor jou te maken met een koninkrijksleven?*
- *Waar was God voor jou in deze ervaring?*
- *Op welke manier ben je 'lichtend licht' geweest voor een ander?*
- *Heeft deze ervaring je geholpen om je geloof meer concreet te maken in je eigen leven? Hoe dan?*
- *Met welk gevoel ga je nu weg, op een schaal van 1 tot 10? 1 is heel negatief, 10 is heel positief.*

VARIATIES. Verwerking

05 min

Mogelijke variaties uit de eerdere bijeenkomsten

- Werkvorm '30 seconden' (afronding bijeenkomst 1)
- Werkvorm 'drie woorden' (terugkoppeling bijeenkomst 2)

Afronding

02 min

Grote groep.

- Dank iedereen voor de deelname, de openhartigheid, het vertrouwen. Noem nog even dat wat in de groep is gedeeld vertrouwelijk is.
- Noem de datum, tijdstip en locatie van de vijfde bijeenkomst.
- Als nieuwe thuisopdrachten geef je de vragen mee van bijlage 15. Stimuleer de deelnemers om verder te gaan met de thuisopdrachten 1 t/m 3. Thuisopdrachten zijn niet verplicht, maar worden wel sterk aangeraden om de bijbelse basis beter te laten landen, en om echt stappen te zetten en te gaan ervaren hoe het is. Stimuleer om de ervaring van vandaag te delen via social media, met elkaar en met anderen.

Gebied

03 min

Grote groep. Rond af met een kort gebed. Vergeet niet om ook te danken.

Bijeenkomst 5. Jij en de toekomst

In deze bijeenkomst kijken we terug op de cursus, inclusief de activiteit. En we kijken vooruit naar de toekomst. Hoe ga je nu als gelovige en als groep verder?

Leerdoelen

Hoofd:

- tussendoel: de jongeren zijn zich meer bewust van het belang van blijven leren en groeien;
- de jongeren hebben meer inzicht gekregen in hun talenten en mogelijkheden om die in te zetten in het Koninkrijk;
- tussendoel: de jongeren hebben meer inzicht gekregen waarin en hoe ze verder kunnen groeien;

Hart:

- tussendoel: de jongeren verlangen naar groei;
- de jongeren verlangen om een Koninkrijksleven te leiden en getuige te zijn door hun levensstijl;
- de jongeren verlangen om hun plaats in het Koninkrijk te ontdekken;
- de jongeren verlangen om vorm te geven aan een gemeenschap van gelovigen;

Handen:

- de jongeren kiezen voor een Koninkrijksleven van aanbidding, gebed en liefhebben en gemeenschap;
- de jongeren kiezen voor om getuigend te leven;
- de jongeren oefenen met een Koninkrijksleven met de jeugdvereniging;
- de jongeren oefenen zich in liefhebben en getuigen in de praktijk van hun netwerk;
- de jongeren bekwamen zich met vervolg(cursus)-aanbod.

Programma

Tussen [vierkante haken] is extra. Je kunt het ook weglaten.

/ betekent: na deze schuine streep volgt informatie over de voorgestelde variatie

Activiteit	Mogelijke variatie	tijd	nodig
Welkom: Korte uitleg van de hele cursus en van deze bijeenkomst		05 min	[powerpoint, prezi]
Terugkoppeling: Wat is er afgelopen weken gedaan, geleerd, ervaren? Werkvorm: vragenbak		25 min	Stroken papier, pennen, collectezak of bak /
Informatie 1: kiezen		08 min	[powerpoint, prezi], uitdeelblad (bijlage 16)
Filmpje: Change		03 min	Laptop, beeldscherm
Verwerking: persoonlijk Werkvorm: concreet voornemen		15 min	Mooie kaartjes, pennen
Verwerking: groepsspiegel Werkvorm: Groepsgesprek aan de hand van vragen, terugkoppeling en keuze van enkele vragen	Werkvorm: Lagerhuis / meetlat	30 min	Papier met vragen / lijst met stellingen, lijstje spelregels, zandloper
Informatie 2: aanbod		05 min	[powerpoint, prezi]
Evaluatie cursus: Werkvorm: barometer	Werkvorm: levende foto	15 min	Papiertjes en pennen
Filmpje: Jesus is always with you.	Filmpje: this is discipling	05 min	Laptop, beeldscherm
Gebed: Gebedsvorm: pop-up gebed		08 min	
Zegen:	Zegenlied: liedboek 456 <i>zegen ons Algoede</i>		Muzikale begeleiding

Uitwerking

Welkom

05 min

Grote groep. Draai de informatie om. Vertel nog even kort wat jullie de afgelopen drie lessen gedaan hebben en wat je vandaag gaat doen.

Terugkoppeling:

25 min

Grote groep. Werkvorm: 'vragenbak'

Vorbereiding: leg op elke stoel drie stroken papier en een pen klaar. Bereid zelf ook enkele goede vragen voor en stop die vast in de bak waarin je de vragen verzamelt. Stap 1 vraagt circa 5 minuten, stap 2 circa 3 minuten, de resterende tijd is voor stap 3.

Stap 1

ca 05 min

Opdracht: Denk even na. Schrijf maximaal drie vragen op die je aan de andere deelnemers zou willen stellen over de afgelopen vier bijeenkomsten en de thuisopdrachten. Dat mogen best gedurfde, kritische of meer persoonlijke vragen zijn. Let op, probeer open vragen te stellen, dus vragen waar je niet alleen maar 'ja' of 'nee' op kunt antwoorden. Open vragen beginnen met wie, wat, waar, waarom, hoe, etc. Vouw de stroken 1 keer dubbel. Straks komt een bak langs waar je je vragen in kunt gooien.

Stap 2

ca 03 min

Opdracht: zo meteen komt de bak met vragen langs. Iedereen trekt 1 vraag. Neem even de tijd om na te denken. Als je de vraag niet kunt of wilt beantwoorden, mag je 1 keer een vraag omruilen voor een nieuwe.

Stap 3

ca 17 min

Opdracht: zo meteen wordt de eerste persoon aangewezen. Die beantwoordt de door hem getrokken vraag in maximaal 1 minuut. Vervolgens geeft hij de beurt aan een ander, enzovoort. Als alle vragen beantwoord zijn, trekken we allemaal een nieuwe vraag.

Enkele voorbeeldvragen zijn:

- *Wat is het belangrijkste wat je tijdens de cursus hebt geleerd?*
- *Heeft de praktijkopdracht je geholpen om een koninkrijksleven voor jou concreter te maken? Zo ja, op welke manier?*
- *Wat heb je tijdens de cursusperiode over jezelf ontdekt?*
- *Welk inzicht heeft de praktijkopdracht je gebracht?*
- *Heb je meer duidelijkheid gekregen over Gods Plan in jouw leven en jouw leven in Gods Plan? Wat wil je daarover delen?*
- *(als je in les 1 gebruik hebt gemaakt van de werkvorm 'afmaak zin':) Je hebt aan het eind van les 1 de keuze gemaakt om het koninkrijk concreter voor je te laten worden. Waar heb je toen voor gekozen en wat heb je er concreet mee gedaan?*
- *Is je zicht op de gemeente veranderd en hoe dan?*

Informatie 1 (uitdeelblad bijlage 16)

08 min

Grote groep. Zie ook de instructie bij het onderdeel informatie van bijeenkomst 1.

- We hebben drie bijeenkomsten lang geleerd wat de bijbel zegt over de Missio Dei, Gods grote Plan met de wereld, en over het koninkrijk dat met Jezus begonnen is en bij Zijn terugkomst voltooid zal worden.

- We hebben geleerd dat de gemeente een essentieel onderdeel vormt van Gods missie. En dat alle christenen daar automatisch deel van uitmaken. Dat is onze identiteit en dat is de bedoeling van ons leven.
- We hebben geleerd dat Gods bedoeling is dat wij een koninkrijksleven leiden in gemeenschap met andere christenen en zichtbaar voor niet-christenen. Dat we geroepen zijn om, door te getuigen en door daden van liefde, het koninkrijk verder te verspreiden.
- Daarmee is genoeg gezegd om goed over na te denken wat dat in je eigen leven betekent. En er is nog heel veel niet gezegd. Genoeg om zelf en samen verder op zoek te gaan. Dat wil deze cursus ook bereiken: dat je je er van bewust wordt en zelf en samen verder op ontdekkingsreis gaat.
- Daarbij geven we een aantal principes mee:
 - 1) Jij bent allereerst zelf verantwoordelijk voor je eigen geestelijke groei;
 - 2) Wij zijn daarnaast met elkaar verantwoordelijk voor elkaars geestelijke groei;
 - 3) Geloof groeit door te doen, te ervaren. Uit allerlei onderzoeken blijkt dat je het meeste leert als je het geleerde verbindt met de praktijk en omgekeerd;
 - 4) Iedereen is leerling, je bent nooit uitgeleerd;
 - 5) Het is belangrijk om te kiezen. Kiezen is een *wilsbesluit*, een besluit van de wil. Ook al begrijp je het nog niet helemaal. Ook al ervaar je weerstand. En niet kiezen is ook kiezen.
 - Kiezen voor de God die eerst voor jou gekozen heeft;
 - Kiezen voor een koninkrijksleven, het leven waar je voor bedoeld bent;
 - Kiezen voor de gemeenschap waarin je geplaatst bent;
- De jeugdvereniging / club is een goede oefenplaats of laboratorium. Het is eigenlijk ook een stukje van Gods Koninkrijk. Hier mag je met en van elkaar leren. Fouten maken mag.

Filmpje: *Change*

03 min

Grote groep. Aan het eind van de cursus staan we voor een moment van persoonlijke keuze/toewijding. Na de informatie over kiezen, is de vraag die dit filmpje stelt: wil je echt veranderen? Het filmpje gaat erover dat dat vaak niet lukt. Jij kunt dit ook niet. Kijk omhoog en verwacht het van Jezus. Hij wil je veranderen. Dat relativeert je eigen keuze en versterkt die tegelijkertijd.

<http://vimeo.com/27346200> (1:56)

Verwerking 1: *persoonlijk*

15 min

Grote groep. Met deze opdracht proberen we de deelnemer tot een persoonlijke keuze of toewijding te laten komen. Tegelijk is de opdracht zo ruim, dat er alle vrijheid is om een eigen weg te gaan. Geef steeds per stap de opdracht.

werkvorm: 'concreet voornemen'

voorbereiding: Maak of koop mooie kaarten. Leg die kaartjes en pennen klaar. Stap 1 vraagt circa 4 minuten, stap 2 circa 5 minuten. Gebruik de laatste minuut om de aantekeningen in de (elektronische) agenda te laten zetten.

Stap 1

ca 04 min

Opdracht: Denk even terug aan de afgelopen cursus en je eigen ontdekkingsreis daarin. Als je iets doet zoals je het altijd gedaan hebt, moet je niet verbaasd staan als het resultaat ook hetzelfde is. Daarom is het goed om voor jezelf en elkaar een *statement* te maken. Schrijf op je kaart heel concreet één ding op wat je de komende maand anders gaat doen in jouw leven. Daarna delen we dit met elkaar. Door één ding te kiezen, maak je het voor jezelf overzichtelijk en uitvoerbaar. Je kunt immers niet alles in één keer veranderen. Bewaar dat kaartje op een zichtbare plek.

Stap 2

ca 05 min

Opdracht: maak snel tweetallen, verdeel je over de zaal en deel je voornemen. Houd het kort en bondig. Door het te delen wordt het al meer realiteit.

Stap 3

ca 01 min

Opdracht: pak allemaal je smartphone of agenda en maak een aantekening dat je over precies twee weken de ander belt en vraagt hoe het is gegaan met het voornemen en hem stimuleert om ermee door te gaan. Maak een tweede aantekening voor over een maand om de ander weer te bellen. Daarnaast vragen we je om deze hele maand regelmatig voor de ander en zijn voornemen te bidden.

Verwerking 2: groepsspiegel

30 min

Eerst kleine groepjes, daarna grote groep. Bij deze opdracht gaat het erom dat de groep zich bewust wordt van de mogelijkheden om in de eigen groep een koninkrijksleven-in-gemeenschap te leiden en daarin te oefenen. Op die manier kan een richting worden gevonden om na de cursus als groep verder te gaan.

Werkvorm: Gesprek in kleine groepjes aan de hand van vragen. Verdeel de vragen over de groepjes. Waarschijnlijk is één vraag per groepje voldoende. Geef een eindtijd mee. Laat ze daarna in de grote groep terugkoppelen. Bepaal tenslotte met elkaar met welke vragen de hele groep in de nabije toekomst aan de gang wil. Daarvoor kun je gebruik maken van mini post-its (bookmarks). Schrijf de behandelde vragen op een groot vel en laat elke deelnemer drie rode en drie groene post-its plakken. Rood staat voor: *zie ik niet zitten*, groen voor: *daar moeten we mee aan de gang!* Voordeel is ook dat de deelnemers letterlijk in beweging komen.

De instructie en de kleine groepjes vragen circa 12 minuten, de terugkoppeling ook circa 12 minuten, het kiezen van een of enkele vragen om mee verder te gaan circa 6 minuten.

- *Volgt onze groep de radicale Jezus of speelt zij op safe?*
- *Hoe werken de bestaande activiteiten en structuren van onze groep mee aan Gods missie?*
- *Gebruiken wij onze groep om elkaar te trainen en te ondersteunen in het volgen van Jezus in de praktijk?*
- *Is onze groep een oefenplaats om lief te hebben? Is er voldoende acceptatie en veiligheid om dingen uit te proberen, om fouten te maken? Is er genade en vergeving?*
- *Bestaat onze groep alleen voor zichzelf of ook voor degenen nog geen deel uitmaakt van de geloofsgemeenschap?*
- *Wat merkt onze omgeving van onze groep?*
- *Wat is onze context? Wat zijn de noden van onze buurten, onze scholen, onze huizen, en onze stad? Wie zijn de mensen recht onder onze neuzen die zouden moeten horen over de overweldigende liefde van God en die zouden moeten ervaren?*
- *Welke leeftijdsgenoten missen we bij onze groep omdat ze denken dat ze niet welkom zijn in de kerk of in onze groep? Wat doen wij om de hand van christelijke gastvrijheid uit te strekken naar deze mensen?*
- *Op welke manier zet onze groep zich in tegen onrecht en voor gerechtigheid? Gaan we geweld tegen en werken we aan vrede? Durven we op te komen voor de onderdrukten in onze gemeenschappen, voor vluchtelingen?*
- *Wat zou er gebeuren als we echt elke week naar buiten gaan om letterlijk de armen te voeden, de naakten te kleden, om te zien naar de eenzame, de zieken beter maken?*
- *Heeft onze jeugdruimte echt een mini-koelkast, grootbeeld TV en Xbox nodig? Wat zou er gebeuren als we dat allemaal zouden verkopen en het geld aan de armen zouden geven?*
- *Als Jezus hier vandaag zou zijn, wat zou Hij dan over onze groep zeggen?*

VARIATIE. Verwerking 2

30 min

Grote groep. Methode: 'Lagerhuis'. Bouw enkele vragen om tot pittige stellingen en laat de deelnemers discussiëren. Verdeel de groep in tweeën. De ene groep moet argumenten vóór en de andere groep argumenten tégen bedenken. De groepen krijgen hiervoor enkele minuten nadenk- en overlegtijd. Zet de stoelen zo in de ruimte, dat de groepen ook echt 1 of 2 rijen diep tegenover elkaar zitten.

Om te voorkomen dat steeds dezelfde personen aan het woord zijn, houd je de tijd bij (bijvoorbeeld zandloper). Als de tijd om is, mag de andere partij reageren, enzovoort. Als de beurt weer terug is bij een partij mag alleen iemand het woord voeren die nog niet aan de beurt is geweest. Stel eventueel criteria op waar de argumenten aan moeten voldoen. Aan het eind van een ronde kun je laten stemmen wie er heeft gewonnen.

Vorbereiding: stellingen bedenken en eventueel op een groot vel schrijven. Regels bedenken en opschrijven.

Informatie 2: aanbod

05 min

- Als je als groep verder wilt groeien, zijn er manieren om je daarbij te laten helpen. Van een zelf-doe-boekje tot hippe Apps, van websites, tot een compleet verzorgde cursus en alles daar tussenin. Er wordt momenteel zelfs een computergame voorbereid. Ook is er maatwerk mogelijk of gewoon een adviesgesprek.
- De stichting Nederlands Gereformeerd Jeugdwerk is ervoor om plaatselijke groepen te helpen om een passende manier te vinden. Het NGJ heeft zelf een en ander ontwikkeld en kan je verwijzen naar goed en betrouwbaar materiaal dat door anderen is ontwikkeld.
- Op het gebied van verdere cursussen kun je denken aan cursussen hoe je een geloofsgesprek kunt voeren of kunt evangeliseren, maar ook hoe je je kunt inzetten voor je naaste, ver weg en dichtbij. Bijvoorbeeld een workshop over eerlijke kleding of het klimaat, of een actieve cursus over vervolgde christenen.
- Je hoeft als groep dus niet het wiel uit te vinden. Of bang te zijn dat je door de bomen het bos niet meer ziet.
- Het is natuurlijk niet verplicht hier gebruik van te maken, maar weet dat die mogelijkheden er zijn.

Evaluatie van de cursus

15 min

werkvorm: 'barometer'

voorbereiding: maak voor elke deelnemer een strookje papier met daarop een schaalverdeling van 0 t/m 10. Deel de strookjes en de pennen uit.

Stap 1

ca 03 min

Opdracht: Geef in de barometer antwoord op de volgende vragen door een streepje te zetten bij jouw 'score'.

Links: hoe relevant vind je de cursus voor jouzelf?

Rechts: hoe groot is de kans dat je de inhoud van de cursus gaat toepassen?

Stap 2

ca 06 min

Vorm tweetallen en laat ze zich over de ruimte verspreiden. Laat ze elkaar hun scores toelichten.

Stap 3

ca 06 min

Roep de groep weer bij elkaar en geef enkele mensen en beurt om hun scores in de grote groep toe te lichten. Vraag daarna of iemand anders nog iets wil zeggen. Zo niet, rond dan deze werkvorm af.

VARIATIE. Evaluatie: levende foto

15 min

Laat de deelnemers zich opstellen in een ruime kring. Leg uit dat iedereen een levende foto vormt. Laat de deelnemers op jouw teken (èèèèè KLIK !) een houding aannemen die uitdrukt hoe zij de cursus hebben ervaren. Of: wat zij van deze cursus meenemen. Laat de deelnemers nog even zo blijven staan. Vervolgens vraag je verschillende mensen een toelichting op hun houding. Een kwartier is vrij lang om in een bepaalde houding te blijven staan. Laat de deelnemers weer ontspannen staan. Als je iemand vraagt naar diens houding, neemt die de pose weer even aan en geeft dan een toelichting.

Filmpje: Jesus is always with you

05 min

Lees eventueel eerst Matteüs 28: 18-20 voor als een soort wegzending aan het eind van de cursus. Dit filmpje benadrukt op een grappige manier dat Jezus altijd bij je is; je staat er niet alleen voor.

<http://www.godtube.com/watch/?v=0FBFCFNU> (4:18)

VARIATIE. Filmpje: this is discipling (dutch version)

05 min

Ook bij dit filmpje kan eerst Matteüs 28: 18-20 voorgelezen worden. De cursus ging niet expliciet over discipelen maken, maar heeft wel alles te maken met de Grote Opdracht van Jezus.

<http://www.youtube.com/watch?v=PKZF5IDaCXc> (1:59)

Gebed

08 min

gebedsvorm: pop-up gebed

Kringgebed waarbij willekeurig om beurten mensen hardop bidden. Spreek wel even af wie begint en wie afsluit. Als dat mogelijk is, zet dan een kruis in het midden.

VARIATIE. Gebed

08 min

Gebedsvorm: gebed in tweetallen. Zie uitleg bij bijeenkomst 3.

VARIATIE. Gebed

08 min

Gebedsvorm: zingend bidden (Leg kort uit dat het zingen echt bedoeld is als gebed.)

bijvoorbeeld:

- Opwekking 566 Ik verlang naar uw aanwezigheid
- Opwekking 648 U roept ons, Vader
- Opwekking 687 Heer, wijs mij uw weg

Zegen

Zegen elkaar. Of zing een zegenlied, bijvoorbeeld

- Opwekking 710 Zegen mij op de weg die ik moet gaan
- Liedboek gezang 456 zegen ons Algoede

Literatuurverwijzing

Voor de theologische inhoud van deze cursus is onder meer gebruik gemaakt van de volgende boeken en artikelen, die wij van harte kunnen aanbevelen:

- Chester, T. en S. Timmis (2011) *Total Church. Evangelie en gemeenschap*. Amerongen: The Media Alliance. (179 pp.)
- Douma, J. (2011). *Gods missie heeft een kerk! Een vertaling van het Missional Manifesto*. <http://josdouma.wordpress.com/2011/05/05/gods-missie-heeft-een-kerk-een-vertaling-van-het-missional-manifesto/>
- Wolf, D. de (2009), *De ontdekking van het koninkrijk. Verslag van een persoonlijke zoektocht*. Eerste druk. Vaassen: Medema. (238 pp.)
- Wright, C. (2011), *De Bijbelse missie. Gods opdracht voor zijn kinderen*. Eerste druk. Barneveld: De Vuurbaak. (xii + 312 pp.)

Voor de werkvormen is onder meer gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Crowne, R. e.a (2006). *The art of connecting. Jij, Jezus en je vrienden. Handleiding*. Eerste druk. Driebergen: Youth for Christ Nederland. (80 pp.)
- Dirkse, S. en A. Talen (2007), *Het groot werkvormen boek*. Eerste druk. Den Haag: SDU/ Academic Service. (300 pp.)
- Stichting NGJ (2007), *Discipelschap. The good work?* Eerste druk. Apeldoorn: stichting NGJ. (111 pp.)
- (z.j.) *Werkvormen*. <http://www.cgjo.nl/gemeente/werkvormen#focus>. Geraadpleegd: 22/02/2013

De werkvorm 'levenslijn' is met toestemming van YFC Nederland overgenomen.

Opdracht: Beschrijf aan de hand van drie voorwerpen/ foto's jouw verhaal met Jezus (God).
Het is de bedoeling om actief naar elkaar te luisteren. De anderen mogen doorvragen, maar niet over hun eigen verhaal beginnen. Vragen die hierbij kunnen helpen:

- *Wanneer is je verhaal met Jezus (God) begonnen?*
- *Wat heb je van Hem gezien?*
- *Op welke manier ben je door Hem geraakt?*
- *Wat zijn momenten die je nooit meer vergeet?*
- *Op welke momenten heb je Jezus (God) heel dichtbij ervaren? Kun je daar woorden aan geven?*
- *Zijn er momenten in je leven geweest waarin je niets van Jezus (God) hebt gemerkt?*
- *Zijn er momenten waarop je geloof is veranderd? Hoe dan?*
- *Kun je enkele (kern)teksten uit de bijbel noemen die je veel hebben gedaan?*

Als er nog tijd over is, kun je een tweede rondje maken met de vraag:

- *Wat zou je graag anders willen aan je verhaal met Jezus?*
- *Hoe zou je je verhaal met Jezus het liefste zien?*

Opdracht: Beschrijf aan de hand van drie voorwerpen/ foto's jouw verhaal met Jezus (God).
Het is de bedoeling om actief naar elkaar te luisteren. De anderen mogen doorvragen, maar niet over hun eigen verhaal beginnen. Vragen die hierbij kunnen helpen:

- *Wanneer is je verhaal met Jezus (God) begonnen?*
- *Wat heb je van Hem gezien?*
- *Op welke manier ben je door Hem geraakt?*
- *Wat zijn momenten die je nooit meer vergeet?*
- *Op welke momenten heb je Jezus (God) heel dichtbij ervaren? Kun je daar woorden aan geven?*
- *Zijn er momenten in je leven geweest waarin je niets van Jezus (God) hebt gemerkt?*
- *Zijn er momenten waarop je geloof is veranderd? Hoe dan?*
- *Kun je enkele (kern)teksten uit de bijbel noemen die je veel hebben gedaan?*

Als er nog tijd over is, kun je een tweede rondje maken met de vraag:

- *Wat zou je graag anders willen aan je verhaal met Jezus?*
- *Hoe zou je je verhaal met Jezus het liefste zien?*

- Niet alleen jij hebt een verhaal, ook God heeft een verhaal. Dat verhaal loopt van de schepping in Genesis (of eigenlijk nog daarvoor) tot aan de nieuwe hemel en de nieuwe aarde in Openbaring (en zelfs nog daarna).
- We kunnen nooit alles weten of begrijpen, maar God openbaart in zijn Woord, de Bijbel, Wie Hij is en wat zijn bedoeling is. Het zijn 66 boeken, maar eigenlijk is het één verhaal.
- Het grote Verhaal van God wordt ook wel *Missio Dei* genoemd: Gods missie.
- Gods missie is een nieuwe hemel en een nieuwe aarde te maken, waar liefde heerst en waar vrede en gerechtigheid woont. Een aarde waar God de Zoon heerst als koning.
- Dat koninkrijk van Jezus is met Jezus' komst naar de aarde al begonnen en zal met Zijn terugkomst volledig werkelijkheid worden. Op dit moment, tussen komst en wederkomst, is Jezus op een bepaalde manier dus al Koning.
- Waar de Koning is, daar is het koninkrijk. Als je Jezus volgt, woont Hij in jou. Dat belooft de Bijbel. Als Jezus in je woont, is het koninkrijk dus ook al in jou begonnen. Zelfs al merk je daar niet altijd iets van.
- Jouw identiteit is dus hier en nu dat je onderdaan van het koninkrijk van Jezus bent.
- Gods Plan is altijd geweest om bij zijn missie mensen in te schakelen. Eerst het volk Israël, later de gelovigen uit de volken: de christenen.
- Die Missie van God is missie in de zin van *doel* en in de zin van *zending*. Het doel is zoveel mogelijk mensen te redden en bijeen te brengen in het Koninkrijk van Jezus. En net zoals de Zoon daarvoor door de Vader naar de wereld is gezonden, zendt de Zoon ook ons naar de wereld. Het gaat in het geloof niet om een 'ticket to heaven'; God wil ons hier en nu inzetten.
- Voor God doe jij ertoe: Hij wil je redden én Hij wil je gebruiken voor Zijn Plan.
- God heeft een fantastische bedoeling met jouw leven: een koninkrijksleven leiden, in relatie met Hem. Dat zal helemaal compleet worden als Christus terugkomt, maar het is de bedoeling dat we er hier en nu al mee beginnen. In al onze beperktheid, maar wel samen God.
- Het koninkrijksleven is een leven van aanbidding, gebed, gehoorzaamheid, liefhebben, gemeenschap en getuigen. Het is een levensstijl, die alle gebieden van je leven bestrijkt.
- Jouw identiteit en de bedoeling met jouw leven worden dus bepaald door het Plan van God.
- De vraag is dus niet: *Hoe past God in mijn verhaal?* , maar *Hoe pas ik in Gods Verhaal?*

Bijbelstudie bijeenkomst 1: *Efeziërs 1:1-14*

Lees gezamenlijk hardop de tekst door. Neem even de tijd om die voor jezelf op je in te laten werken. Als je tijd tekort komt, kijk dan of je in ieder geval de laatste drie vragen kunt behandelen.

- *Wat wordt er gezegd?*
- *Wat betekent dit?*
- *Wat kun je ermee?*
 - *Zegt het iets over hoe God wil dat jij leeft?*
 - *Staan er bepaalde beloftes in?*
 - *Wat zegt het jou over God, Jezus of de Heilige Geest?*
- *Wat doet de tekst met je?*
- *Heeft Paulus het hier tegen jou? Ben jij ook een van de 'heiligen'?*
- *Wat heeft de tekst te maken met ons onderwerp?*

Afronding bijeenkomst 1:

Opdracht: Vul de volgende zin aan:

Om het koninkrijk concreter te laten worden in mijn leven, kies ik ervoor

Bijbel:

Lees voor jezelf de volgende teksten en vraag je telkens af wat dit zegt over Gods Plan met de wereld en jouw rol hierin. Psalm 96; Johannes 15:1-8; 2 Korintiërs 5:14-21; 1 Petrus 2:2-10; 2 Petrus 1:1-11; 1 Johannes 3:1-3.

Gebed:

Neem je informatieblad erbij (bijlage 2) en mediteer er bullit voor bullit over. Als je bij de informatie vraagtekens, uitroepetekens, smiley's en kruisen hebt gezet, bid daar dan specifiek voor. Vraag de Heilige Geest om in je hoofd en je hart te werken.

Nadenken:

- “Het koninkrijksleven is een leven van aanbidding, gebed, gehoorzaamheid, liefhebben, gemeenschap en getuigen. Het is een levensstijl, die alle gebieden van je leven bestrijkt.”
 - a) Wat hoort er wat jou betreft niet in het rijtje thuis? Wat zou je juist toevoegen?
 - b) ‘Proef’ alle woorden van het rijtje. Wat wordt met die woorden bedoeld? Wat voor gevoel roept het bij je op? In hoeverre leef jij daarnaar? Hoe belangrijk is dat?
- Heb je tijdens de les niet alle vragen van de verwerking of de bijbelstudie kunnen behandelen, denk er dan zelf verder over na. Bespreek het eventueel op de besloten social media groep.

Doen:

- Neem je aanvul-zin en hang hem zichtbaar op in je kamer, schrijf het in je agenda, schrijf hem op je spiegel, zet het op de screensaver van je tablet etc. (Deut. 6:8-9). Ga het vervolgens ook *doen*.
- Doe deze week 1 daad waarin je een ander op een praktische manier liefhebt. Deel dit daarna op de besloten social media groep.

Delen:

Start een discussie in de besloten social media groep over de dingen van het onderwerp waar je blij, boos, bedroefd of bang van wordt. Waar ervaar je weerstand? Deel dit met elkaar.

Bijlage 4: Verkenning bijeenkomst 2: *Wat is kerk en waarom kerk?* Kopieer dit blad voor elk groepje

Opdracht: Bij deze opdracht gaan we in kleine groepjes brainstormen over de vragen *Wat is kerk-zijn?* en *Waarom ben je kerk?* Wanneer ben je nou eigenlijk 'kerk' in plaats van zomaar een groep mensen? Wat betekent het om kerk te zijn? Heeft de kerk een taak of opdracht? Zegt de bijbel er ook iets over? Het gaat dan even niet om jouw concrete gemeente, maar over kerk-zijn in het algemeen. Verzin zo snel mogelijk zoveel mogelijk dingen, schrijf ze op een post-it (wel leesbaar!), en plak ze op het grote vel. Maak geen volzinnen, maar schrijf kernwoorden op. Wacht niet op elkaar. Het geeft niet als er dubbelingen zijn. Je hebt vijf minuten de tijd. Neem als het signaal gaat het vel mee terug naar de grote groep.

Verkenning bijeenkomst 2: *Wat is kerk en waarom kerk?*

Kopieer dit blad voor elk groepje.

Opdracht: Bij deze opdracht gaan we in kleine groepjes brainstormen over de vragen *Wat is kerk-zijn?* en *Waarom ben je kerk?* Wanneer ben je nou eigenlijk 'kerk' in plaats van zomaar een groep mensen? Wat betekent het om kerk te zijn? Heeft de kerk een taak of opdracht? Zegt de bijbel er ook iets over? Het gaat dan even niet om jouw concrete gemeente, maar over kerk-zijn in het algemeen. Verzin zo snel mogelijk zoveel mogelijk dingen, schrijf ze op een post-it (wel leesbaar!), en plak ze op het grote vel. Maak geen volzinnen, maar schrijf kernwoorden op. Wacht niet op elkaar. Het geeft niet als er dubbelingen zijn. Je hebt vijf minuten de tijd. Neem als het signaal gaat het vel mee terug naar de grote groep.

Verkenning bijeenkomst 2: *Wat is kerk en waarom kerk?*

Kopieer dit blad voor elk groepje.

Opdracht: Bij deze opdracht gaan we in kleine groepjes brainstormen over de vragen *Wat is kerk-zijn?* en *Waarom ben je kerk?* Wanneer ben je nou eigenlijk 'kerk' in plaats van zomaar een groep mensen? Wat betekent het om kerk te zijn? Heeft de kerk een taak of opdracht? Zegt de bijbel er ook iets over? Het gaat dan even niet om jouw concrete gemeente, maar over kerk-zijn in het algemeen. Verzin zo snel mogelijk zoveel mogelijk dingen, schrijf ze op een post-it (wel leesbaar!), en plak ze op het grote vel. Maak geen volzinnen, maar schrijf kernwoorden op. Wacht niet op elkaar. Het geeft niet als er dubbelingen zijn. Je hebt vijf minuten de tijd. Neem als het signaal gaat het vel mee terug naar de grote groep.

Verkenning bijeenkomst 2: *Wat is kerk en waarom kerk?*

Kopieer dit blad voor elk groepje.

Opdracht: Bij deze opdracht gaan we in kleine groepjes brainstormen over de vragen *Wat is kerk-zijn?* en *Waarom ben je kerk?* Wanneer ben je nou eigenlijk 'kerk' in plaats van zomaar een groep mensen? Wat betekent het om kerk te zijn? Heeft de kerk een taak of opdracht? Zegt de bijbel er ook iets over? Het gaat dan even niet om jouw concrete gemeente, maar over kerk-zijn in het algemeen. Verzin zo snel mogelijk zoveel mogelijk dingen, schrijf ze op een post-it (wel leesbaar!), en plak ze op het grote vel. Maak geen volzinnen, maar schrijf kernwoorden op. Wacht niet op elkaar. Het geeft niet als er dubbelingen zijn. Je hebt vijf minuten de tijd. Neem als het signaal gaat het vel mee terug naar de grote groep.

Bijlage 5: Verkenning bijeenkomst 2: Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn?

**kopieer dit blad
voor elk groepje**

Opdracht: Bij deze opdracht gaan we in kleine groepjes brainstormen over de vraag: *Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn?* Verzin zo snel mogelijk zoveel mogelijk dingen en schrijf ze het vel (wel leesbaar. Maak geen volzinnen, maar schrijf kernwoorden of korte zinnen op. Wacht niet op elkaar. Het geeft niet als er dubbelingen zijn. Het is niet erg als je niet weet waar het in de Bijbel staat. Je hebt vijf minuten de tijd. Neem als het signaal gaat het vel mee terug naar de grote groep.

Verkenning bijeenkomst 2: Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn?

**kopieer dit blad voor elk
groepje**

Opdracht: Bij deze opdracht gaan we in kleine groepjes brainstormen over de vraag: *Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn?* Verzin zo snel mogelijk zoveel mogelijk dingen en schrijf ze het vel (wel leesbaar. Maak geen volzinnen, maar schrijf kernwoorden of korte zinnen op. Wacht niet op elkaar. Het geeft niet als er dubbelingen zijn. Het is niet erg als je niet weet waar het in de Bijbel staat. Je hebt vijf minuten de tijd. Neem als het signaal gaat het vel mee terug naar de grote groep.

Verkenning bijeenkomst 2: Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn?

kopieer dit blad voor elk groepje

Opdracht: Bij deze opdracht gaan we in kleine groepjes brainstormen over de vraag: *Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn?* Verzin zo snel mogelijk zoveel mogelijk dingen en schrijf ze het vel (wel leesbaar. Maak geen volzinnen, maar schrijf kernwoorden of korte zinnen op. Wacht niet op elkaar. Het geeft niet als er dubbelingen zijn. Het is niet erg als je niet weet waar het in de Bijbel staat. Je hebt vijf minuten de tijd. Neem als het signaal gaat het vel mee terug naar de grote groep.

Verkenning bijeenkomst 2: Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn?

kopieer dit blad voor elk groepje

Opdracht: Bij deze opdracht gaan we in kleine groepjes brainstormen over de vraag: *Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn?* Verzin zo snel mogelijk zoveel mogelijk dingen en schrijf ze het vel (wel leesbaar. Maak geen volzinnen, maar schrijf kernwoorden of korte zinnen op. Wacht niet op elkaar. Het geeft niet als er dubbelingen zijn. Het is niet erg als je niet weet waar het in de Bijbel staat. Je hebt vijf minuten de tijd. Neem als het signaal gaat het vel mee terug naar de grote groep.

Verkenning bijeenkomst 2: Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn?

kopieer dit blad voor elk groepje

Opdracht: Bij deze opdracht gaan we in kleine groepjes brainstormen over de vraag: *Wat zegt de Bijbel over gemeente-zijn?* Verzin zo snel mogelijk zoveel mogelijk dingen en schrijf ze het vel (wel leesbaar. Maak geen volzinnen, maar schrijf kernwoorden of korte zinnen op. Wacht niet op elkaar. Het geeft niet als er dubbelingen zijn. Het is niet erg als je niet weet waar het in de Bijbel staat. Je hebt vijf minuten de tijd. Neem als het signaal gaat het vel mee terug naar de grote groep.

Samenvatting van de vorige keer:

- God heeft een missie (*Missio Dei*) om een koninkrijk te stichten onder de Zoon Jezus Christus. Dat koninkrijk is in de gelovigen al begonnen en zal bij de terugkomst van Jezus voltooid worden.
- God wil mensen inschakelen in zijn missie. Daarvoor vormt God Zich een volk. Eerst het volk Israël, en daarna de christenen uit alle volken.
- God heeft ons bedoeld om hier en nu al een koninkrijksleven te leiden. Dat is een leven van aanbidding, gebed, gehoorzaamheid, liefhebben, gemeenschap en getuigen. Het is een levensstijl, die alle gebieden van je leven bestrijkt.

Nieuwe informatie:

- God heeft ons vanaf het begin bedoeld als mensen in gemeenschap met Hem én met elkaar. Door de zondeval is niet alleen de relatie met God beschadigd, maar ook de relatie met elkaar. Als God mensen redt, herstelt Hij niet alleen de band met Zichzelf, maar ook de relatie tussen mensen onderling.
- Als je gelooft in Jezus als je Verlosser, ben je *in* Christus en is Christus in jou. Maar jij bent niet alléén *in* Christus, maar samen met al die andere gelovigen die ook *in* Christus zijn.
- Jouw identiteit is dus 'gelovige-in-gemeenschap'. Het in-gemeenschap-zijn met Jezus, en via Jezus ook met elkaar, is dus volgens de Bijbel geen keuze, maar een geestelijke realiteit. Je bent een nieuwe schepping. Je bent een kind van Gods huisgezin, je bent burger van het koninkrijk van Jezus. Het koninkrijk is in jou begonnen.
- En God vraagt van ons om die geestelijke werkelijkheid ook werkelijkheid te laten worden in ons dagelijks leven door een koninkrijksleven te leiden. Niet alleen individueel, maar ook met elkaar.
- Sterker nog: in je eentje kun je nooit een compleet koninkrijksleven leiden, want een koninkrijksleven is per definitie een gemeenschapsleven. Zeg nou zelf: hoe kun je in je eentje elkaar liefhebben, elkaar dienen, misschien ook terechtwijzen, opbouwen.... Daar heb je elkaar voor nodig.
- Door met elkaar een koninkrijksleven te leiden, leef je – met alle menselijke beperkingen die er nu nog zijn – een leven zoals God dat vanaf het begin bedoeld heeft en zoals dat straks ten volle zal zijn. Je bent dus alvast aan het oefenen voor later.
- Tegelijk ben je een getuigenis voor de wereld. Samen kun je laten zien hoe God het bedoeld heeft. Johannes schrijft (Joh. 13:35): "Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn." Door een koninkrijksleven te leiden worden anderen aangetrokken en bij God gebracht. Zo worden er mensen aan het koninkrijk toegevoegd.
- We zijn echter niet alleen geroepen om elkaar lief te hebben, maar ook om Gods liefde in 'de wereld' te verspreiden. En zo de werking van Gods koninkrijk uit te breiden.
- God heeft ons dus geroepen om mee te werken in Zijn missie. Dat begint met *zijn*, met het erkennen en beleven van je identiteit als gelovige-in-gemeenschap. Uit dat *zijn* komt het *doen* voort.
- Die missie van God omvat veel meer dan evangelisatie. Je kunt op heel veel manieren meewerken aan Gods Plan. Bijvoorbeeld door je persoonlijke getuigenis te vertellen. Of door Gods liefde te laten zien door daden: je inzetten voor het goede en het bestrijden van onrecht. Dat relatieveert: je hoeft niet op je handen te lopen. Je mag jouw plek in het geheel vinden en je gaven en talenten daarvoor inzetten. – Daar gaan we in les 3 mee verder.
- Juist als gemeenschap kun je samenwerken en ieders talenten benutten. De een is goed in gastvrijheid verlenen, de ander weet mensen op hun gemak te stellen, weer een ander is goed in pastorale gesprekken, enzovoort.
- Tenslotte: Niet iedereen is een geboren evangelist, en dat hoeft ook niet. Wel roept de Bijbel iedereen op om getuige te zijn, ook met woorden.

werkvorm: 'groepsgesprek' met hulpvragen in kleine groepjes.

Opdracht: praat met elkaar over de uitdagingen van het koninkrijksleven. De volgende vragen dienen daarbij als ondersteuning. Probeer in ieder geval de laatste minuten tijd te nemen voor de laatste vraag. Als je bij de informatie zelf vragen hebt opgeschreven, kunnen die nu ook worden ingebracht.

- *Waar wordt je enthousiast van?*
- *Wat roept weerstand op? Kun je ook aangeven waar dat aan ligt?*
- *Wat was nieuw voor jou? Wat doet je het om dat te horen?*
- *In hoeverre leef jij een gemeenschapsleven?*
- *Op welke punten is een leven-in-gemeenschap anders dan het leven van niet-christenen? In hoeverre spreekt dat je aan?*

Bijbelstudie: 1 Petrus 2:9-10

Lees met elkaar het tekstgedeelte.

- *Wat valt je op in de tekst?*
- *Wie is die 'u' tegen wie Petrus het heeft? (zie begin van zijn brief). Heeft hij het ook tegen jou?*
- *Petrus heeft het over priesters. Welke priesterlijke taken kun je noemen? (Denk even terug aan de verkenning aan het begin van de les.)*
- *God vormt zich een volk om de grote daden te verkondigen van hem die ... Wie is die 'hem' ?*
- *Over welke grote daden gaat het hier?*
- *Die grote daden moeten verkondigd worden. Hoe zou jij dat kunnen doen?*
- *Noem maximaal twee uitdagingen die je de komende tijd aan wilt gaan op het gebied van een koninkrijksleven-in-gemeenschap.*

Bijbelstudie (variatie): Matteüs 22:37-40 samen met Johannes 13:34-35

Vorbereiding: zet deze teksten voor elke deelnemer naast of onder elkaar op het vel met de instructies, zodat zij niet steeds in hun bijbel hoeven te bladeren.

Lees met elkaar beide tekstgedeelten.

- *Vergelijk de teksten met elkaar. Wat valt je op?*
- *Wie is de doelgroep van de woorden van Jezus in de tekst in Matteüs? En in Johannes? Behoor jij ook tot een doelgroep?*
- *Is 'je naaste' uit Matteüs dezelfde als 'elkaar' uit Johannes?*
- *Op welke manier hebben de teksten te maken met het onderwerp van vandaag? (Denk eens terug aan de verkenning aan het begin van deze les.)*
- *"Zoals ik jullie heb liefgehad ..." Hoever gaat dat? En, lukt het een beetje?*
- *"Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn." Hoe is dat aan jou te zien? Help elkaar eens: wat zie je daarvan in elkaar?*

2° Verwerking bijeenkomst 2: dromen

Opdracht: Neem even voor jezelf een moment om na te denken. Teken op je vel een droomwolk. Daarbinnen geef je aan van wat voor gemeente je droomt én wat jouw plaats daarin is. Het is een droom, dus het gaat om de ideale situatie, los van belemmeringen en beperkingen. Je mag dat tekenen, schetsen, opschrijven, er een stripverhaal van maken Je hebt daarvoor maximaal 8 minuten. Gedurende die tijd blijft het even stil. Dus niet met elkaar gaan praten. Daarna delen we met elkaar wat onze dromen is en wat onze plaats daarin is.

Bijbellez:

Lees voor jezelf de volgende teksten en vraag je telkens af wat dit zegt over Gods Plan met de wereld, Gods bedoeling met de gemeente en jouw rol daarin. Exodus 19:5-6; Deuteronomium 4:5-9; Psalm 145:1, 10-13; Jesaja 43:10-12; Matteüs 22:37-40; Johannes 15:9-17; Johannes 17:21-23; Romeinen 14:7-8; Filippenzen 2: 1-11; Kolossenzen 3:5-17.

Bidden:

Bid voor je gemeente en jouw plaats en rol in de gemeente. Bid voor de andere deelnemers van de cursus.

Nadenken:

- Denk na over het verschil tussen het leven in deze maatschappij en het gemeenschapsleven zoals de bijbel dat aanreikt. Wat zou het je brengen als je een gemeenschapsleven zou leven? Wat zou het je kosten? Wat heb je ervoor over?
- Heb je tijdens de bijeenkomst niet alle vragen van de verwerking of de bijbelstudie kunnen behandelen, denk er dan zelf verder over na. Bespreek het eventueel op de besloten social media groep.

Doen:

- Schrijf voor jezelf maximaal twee uitdagingen op die je de komende tijd aan wilt gaan op het gebied van een koninkrijksleven-in-gemeenschap. Deze vraag komt van de verwerking in het kleine groepje. Als je daar toen niet aan toegekomen bent, bedenk dan nu twee uitdagingen. Schrijf ze weer op je spiegel etc... Oftewel: houd ze in beeld. Deel het ook op de besloten social media groep of met een of meer goede vrienden. En ga het vervolgens ook *doen*.
- Deel deze week minimaal twee keer op social media met al je vrienden op een natuurlijke manier iets over jouw christelijke leven. Vertel bijvoorbeeld iets over deze cursus. Wat voor reacties krijg je? Deel dit in de besloten social media groep.
- Oefening in liefhebben in de praktijk: Doe minimaal 1 keer heel bewust iets voor een ander wat je gewoonlijk niet zo doet. Hoe was dit voor je? Deel de ervaring in de besloten social media groep.

Delen:

Deel de vragen die je bij de informatie hebt opgeschreven of die later bij je opkwamen op de besloten sociale media groep. Reageer op de vragen van de anderen.

Samenvatting van de eerste les:

- God heeft een missie (*Missio Dei*) om een koninkrijk te stichten onder de Zoon Jezus Christus. Dat koninkrijk is in de gelovigen al begonnen en zal bij de terugkomst van Jezus voltooid worden.
- God wil mensen inschakelen in zijn missie. Daarvoor vormt God Zich een volk. Eerst het volk Israël, en daarna de christenen uit alle volken.
- God heeft ons bedoeld om hier en nu al een koninkrijksleven te leiden. Dat is een leven van aanbidding, gebed, gehoorzaamheid, liefhebben, gemeenschap en getuigen. Het is een levensstijl, die alle gebieden van je leven bestrijkt.

Samenvatting van de tweede les:

- God heeft ons vanaf het begin bedoeld als mensen in gemeenschap met Hem én met elkaar.
- Jouw identiteit als 'gelovige-in-gemeenschap' is dus geen keuze maar een geestelijke realiteit.
- God vraagt van ons om die geestelijke werkelijkheid ook werkelijkheid te laten worden in ons dagelijks leven door met elkaar een koninkrijksleven te leiden.
- Door onze onderlinge liefde *zijn* we een getuigenis voor de wereld.
- God heeft ons bedoeld om mee te werken aan zijn missie door het koninkrijk ook te verspreiden in woord en daad.
- Juist als gemeenschap kun je samenwerken en ieders talenten benutten.

Nieuwe informatie

- God heeft bedoeld dat wij meewerken aan Zijn missie. Een van de betekenissen van *missie* is *zending*. Daarom zijn alle gelovigen gezonden en zendingen. God zendt jou naar 'de wereld', net zoals Hij Jezus zond. Of je nu naar Afrika gaat of hier blijft.
- Nederland is inmiddels allang geen christelijk land meer. Er zijn steeds meer mensen die helemaal niets van het christelijk geloof afweten. Ook Nederland is dus een zendingsgebied. En dat zendingsgebied begint meteen buiten jouw voordeur. Misschien zelfs wel in je eigen huis.
- Jij hebt als jongere twee belangrijke kwaliteiten om zending te zijn:
 - 3) je hebt al contact met niet-christenen dus je kunt getuige zijn in je eigen netwerk;
 - 4) als jongere leef je volop in de wereld en begrijp je die wereld beter dan veel oudere christenen. Daardoor weet je beter hoe je kunt aansluiten bij de cultuur.
- De missie van God omvat naast evangelisatie nog veel meer. Je kunt op heel veel manieren meewerken aan Gods Plan. Bijvoorbeeld door je persoonlijke getuigenis te vertellen. Of door Gods liefde te laten zien door daden: je inzetten voor het goede en het bestrijden van onrecht. Dat relatieveert: je hoeft niet op je handen te lopen. Je mag jouw plek in het geheel vinden en je gaven en talenten daarvoor inzetten.
- Niet iedereen is een geboren evangelist, en dat hoeft ook niet. Wel roept de Bijbel iedereen op om getuige te zijn, ook met woorden. En dat is iets wat je kunt leren, net als fietsen. Hierop komen we in de laatste les terug.
- De belangrijkste manier om getuige te zijn is misschien wel je leven delen met christenen (gemeenschap) en niet-christenen. Door ze uit te nodigen in je leven, en door aanwezig te zijn in hun leven. Zodat niet-christenen zien hoe een christen leeft met God - hoe hij bedoeld is - en daardoor ervaren dat het evangelie waar is.
- Dit vraagt een keuze, een wilsbesluit, om het evangelie te leven en te delen.

Als inleiding op de bijbelstudie kun je het filmpje *Shine* laten zien. Daarna uiteen in kleine groepjes.
<http://vimeo.com/19681638> (1:28)

Lees met elkaar de tekst.

- *[Wat valt je op?]*
- *[Wat begrijp je niet?]*
- *[Tegen wie heeft Jezus het hier?]*
- *Heeft Jezus het ook tegen jou? Waarom wel/ niet?*
- *Jezus zegt hier: "Jullie zijn zout ...", "Jullie zijn licht ...". Wat doet dat met jou?*
- *Wat voor indruk zouden de mensen hebben van het christelijk geloof als jij haar enige vertegenwoordiger zou zijn?*
- *Als elke christen precies als jij zou zijn, hoeveel mensen zouden dan worden aangetrokken of afgestoten door het evangelie?*
- *Hoeveel verlang je ernaar om licht der wereld te zijn op een schaal van 1 tot 10 ?*
- *Wat belemmert jou om licht der wereld te zijn?*

Bijbelstudie (variatie): 1 Tessalonicenzen 2:7-8 samen met 1 Petrus 4: 8-11

Lees met elkaar de teksten.

- *Wie is de doelgroep van Paulus? En van Petrus? Behoor jij ook tot een doelgroep?*
- *Paulus heeft het over zowel het evangelie als zijn leven delen. Hoe ver ging Paulus hierin?*
- *Waarom deed hij dat?*
- *Zou dat in die tijd iets gewoons of iets ongewoons zijn geweest?*
- *Welk motief noemt Petrus?*
- *Welke motieven heb jij?*
- *Hoever ben jij bereid daarin te gaan? Waar blijkt dat uit?*
- *Wat maakt het voor jou moeilijk?*
- *Petrus heeft het over "... doe dat dan vanuit de kracht die God u geeft." Hoe doe jij dat?*

Stap 1 (meetlat) is met de grote groep gedaan

Stap 2: doorgeefbladen

Omdat het voor veel mensen moeilijk is om eerlijk naar zichzelf te kijken, laten we nu de andere deelnemers vertellen wat zij in diegene zien. Iedere deelnemer krijgt een A4 en een pen. Laat de deelnemers bovenaan hun naam duidelijk opschrijven. Vervolgens geven de deelnemers de bladen steeds rond met de klok mee, tot het blad weer bij de 'eigenaar' terug is. De deelnemers schrijven steeds op, wat ze van de ander zien. Bijvoorbeeld: 'Je kunt goed organiseren'; 'Je maakt dat mensen zich op hun gemak voelen'; 'je kunt geweldig pianospelen'. Maar ook: 'Ik zie dat je het verlangen hebt om God te dienen'; 'ik denk dat je in je hebt om leiding te geven'. Wees eerlijk, het gaat erom dat we elkaar helpen bewust worden en helpen groeien.

Stap 3: toepassing

De dubbele groepen blijven bij elkaar en gaan verder met het volgende onderdeel.

Opdracht: Ga met elkaar in gesprek of iemand zelf de genoemde gaven en talenten ook herkent en hoe diegene zijn of haar gaven en talenten praktisch kan inzetten in het koninkrijk van God. Wat is er nodig om daarin te groeien?

Verwerking (variatie): kernkwaliteiten

Als je voor deze verwerking kiest, kun je de bijbelstudie iets langer laten doorlopen en in hetzelfde groepje vervolgens verder gaan met kernkwaliteiten.

Werkvorm: groepsgesprek met behulp van kwaliteitenkaartjes

Opdracht: spreid de kaartjes uit op tafel. Zoek voor jezelf drie kwaliteiten uit die je bij jezelf vindt passen. Bespreek met elkaar deze kwaliteiten. Zien de anderen dat ook in jou? Op welke manier zet je deze kwaliteiten nu in (in je netwerk of in de gemeente)? Op welke manier zou je je kwaliteiten in kunnen zetten? Wat houdt je tegen?

Bijlage 12: lijst van gaven en talenten

=> natuurlijke gaven	- dienen / helpen- gastvrijheid- bemoedigen- leiding geven / besturen- leraar zijn / onderwijzen- barmhartigheid- creativiteit / kunstzinnigheid- zang(leider)- dans- spreken
=> bovennatuurlijke gaven	- profetie- wijsheid- kennis- spreken in tongen/ klanktaal- uitleg van tongen- onderscheiding van geesten- genezing- geloof- liefde- krachten- gebed
=> talenten, vaardigheden	- muziek maken- zingen- techniek- handig (klussen)- schrijven- gedichten maken- koken- een omgeving gezellig maken, sfeer brengen- met kinderen werken- met tieners werken- met ouderen werken- mensen op hun gemak stellen- organisatietalent- aandacht geven- gesprekken voeren- coaching- administratief

Bijlage 13: lijst met kernkwaliteiten. Kopieer deze bladen voor elke groep en knip de kaartjes uit.

Attent	Gezellig	Oprecht
Bedachtzaam	Geduldig	Optimistisch
Beleefd	Gevoelig	Ordelijk
Bereidwillig	Gul	Pragmatisch
Bescheiden	Grootmoedig	Praktisch
Beschouwend / filosofisch	Harmonieus	Precies
Bezonnen	Hulpvaardig	Realistisch
Blij	Humoristisch	Relaxt
Bondig	Idealistisch	Resoluut
Creatief	Initiatiefrijk	Royaal
Daadkrachtig	Inlevingsvermogen	Rustig
Dienstbaar	Inschattingsvermogen	Serieus
Degelijk	Kalm	Spontaan
Diplomatiek	Krachtig	Verlegen
Doelgericht	Losjes	Tactvol
Doelmatig	Loyaal	Teder
Eenvoudig	Moedig	Toegewijd
Eerlijk	Nauwgezet	Toegeeflijk
Empathisch/ invoelend	Nederig	Vasthoudend
Enthousiast	Nuchter	Verdraagzaam
Ernstig	Onbaatzuchtig	Vernieuwend
Flexibel	Openhartig	Volgzaam
Fijngevoelig	Opgewekt	Zakelijk
Vriendelijk	Zelfstandig	Zorgzaam
Zuinig	Zelfverzekerd	Waakzaam

Bijbellezen:

Lees voor jezelf de volgende teksten en vraag je telkens af wat dit zegt over Gods Plan met de wereld, Gods bedoeling met de gemeente en jouw rol daarin. Zie jij een raakvlak met jouw gaven en talenten? Jesaja 6:1-8; Matteüs 5:13-16 samen met 1 Johannes 2:8; Matteüs 6:24-34; Matteüs 10:16-22; Exodus 3:10-15 samen met Matteüs 28:16-20; Romeinen 7:4; Romeinen 9:12; Romeinen 12:1-2; Romeinen 13:8-10; 1 Petrus 3:15-16a; 1 Petrus 4:7-11

Bidden:

- Schrijf de namen op van ongeveer drie niet-christenen in je netwerk en ga daar volhardend voor bidden. Bid dat de Heer je mag vullen met liefde voor die personen. Bid dat de Heer je kansen zal geven om heel natuurlijk getuige te zijn met daden en woorden. Bid dat er openingen komen voor geloofsgesprek.
- Dank God voor je gaven en talenten. Bid dat de Heer je nog meer laat zien welke gaven en talenten je hebt gekregen en hoe je die mag inzetten in Gods koninkrijk. Bid voor kansen om te kunnen oefenen.
- Blijf ook bidden voor meer inzicht in Gods Plan met de wereld, Gods bedoeling met jouw gemeente en jouw plaats en rol daarin.
- Bid voor de voorbereiding en uitvoering van bijeenkomst 4 (de activiteit).

Nadenken:

- In de afronding is je gevraagd op welke vraag je voor jezelf een antwoord wil vinden. Schrijf deze vraag op. Maak hem voor jezelf zichtbaar (zie vorige thuisopdrachten). Deel hem met de anderen via de besloten social media groep. En denk erover na.
- Heb je tijdens de bijeenkomst niet alle vragen van de verwerking of de bijbelstudie kunnen behandelen, denk er dan zelf verder over na. Bespreek het eventueel op de besloten social media groep.
- Het laatste stukje van de informatie ging over het maken van een keuze, een besluit van de wil, om heel bewust het evangelie te willen leven, uitleven en delen. Denk er eens over na of je die keuze hebt gemaakt of zou kunnen maken. Welke gevoelens komen er nu bij je op? Wat houdt je tegen? Probeer je eens in te denken wat er in je leven zou veranderen.

Doen:

- Deel deze week minstens twee keer op een heel natuurlijke manier via social media iets over je gewone leven dat je verbindt met je geloof.
- Vraag deze week aan een niet-christen in je netwerk wat zijn beeld van christenen is. Probeer niet te verdedigen, maar alleen geïnteresseerd te zijn en door te vragen. Kijk eens of het lukt om het geen discussie te laten worden, maar een open gesprek. Deel je ervaringen daarna in de besloten social media groep.
- Oefening in liefhebben in de praktijk: Doe minimaal 1 keer heel bewust iets voor een ander wat je gewoonlijk niet zo doet. Hoe was dit voor je? Deel de ervaring in de besloten social media groep.

Delen:

Deel weer je reactie op de informatie op de besloten social media groep. Probeer door op elkaar te reageren samen verder te komen. Dus niet alleen 'like' maar echt reageren.

- *Geef op een schaal van 1 tot 10 aan in hoeverre deze actie bij jou past. Waarom wel/niet?*
- *Zou je vaker zoiets willen doen? Waarom wel/niet?*
- *Had het voor jou meerwaarde om deze activiteit samen met deze groep te doen?*
- *Op welke manier werd je geconfronteerd met jezelf?*
- *Wat heb je geleerd over jezelf en je mogelijkheden?*
- *Op welke manier had deze actie voor jou te maken met een koninkrijksleven?*
- *Waar was God voor jou in deze ervaring?*
- *Op welke manier ben je 'licht' geweest voor een ander?*
- *Heeft deze ervaring je geholpen om je geloof meer concreet te maken in je eigen leven? Hoe dan?*
- *Met welk gevoel ga je nu weg, op een schaal van 1 tot 10? 1 is heel negatief, 10 is heel positief.*

- We hebben drie bijeenkomsten lang geleerd wat de bijbel zegt over de Missio Dei, Gods grote Plan met de wereld, en over het koninkrijk dat met Jezus begonnen is en bij Zijn terugkomst voltooid zal worden.
- We hebben geleerd dat de gemeente een essentieel onderdeel vormt van Gods missie. En dat alle christenen daar automatisch deel van uitmaken. Dat is onze identiteit en dat is de bedoeling van ons leven.
- We hebben geleerd dat Gods bedoeling is dat wij een koninkrijksleven leiden in gemeenschap met andere christenen en zichtbaar voor niet-christenen. Dat we geroepen zijn om, door te getuigen en door daden van liefde, het koninkrijk verder te verspreiden.
- Daarmee is genoeg gezegd om goed over na te denken wat dat in je eigen leven betekent. En er is nog heel veel niet gezegd. Genoeg om zelf en samen verder op zoek te gaan. Dat wil deze cursus ook bereiken: dat je je er van bewust wordt en dat je zelf en samen verder op ontdekkingsreis gaat.
- Daarbij geven we een aantal principes mee:
 - 1) Jij bent allereerst zelf verantwoordelijk voor je eigen geestelijke groei;
 - 2) Wij zijn daarnaast met elkaar verantwoordelijk voor elkaars geestelijke groei;
 - 3) Geloof groeit door te doen, te ervaren. Uit allerlei onderzoeken blijkt dat je het meeste leert als je het geleerde verbindt met de praktijk en omgekeerd;
 - 4) Iedereen is leerling, je bent nooit uitgeleerd;
 - 5) Het is belangrijk om te kiezen. Kiezen is een wilsbesluit, een besluit van de wil. Ook al begrijp je het nog niet helemaal. Ook al ervaar je weerstand. En niet kiezen is ook kiezen.
 - Kiezen voor de God die eerst voor jou gekozen heeft;
 - Kiezen voor een koninkrijksleven, het leven waar je voor bedoeld bent;
 - Kiezen voor de gemeenschap waarin je geplaatst bent.
- De jeugdvereniging / club is een goede oefenplaats of laboratorium. Het is eigenlijk ook een stukje van Gods Koninkrijk. Hier mag je met en van elkaar leren. Fouten maken mag.